

Inventariserend Veldonderzoek d.m.v.
proefsleuven

Evaluatie- en selectierapport

**Aloysiuslocatie (Langekerkstraat
19), Huissen, Gemeente Lingewaard**

Colofon

Projectnummer	A0006-01
OM-nummer	5220030100
In opdracht van	Gemeente Lingewaard
Auteur	A.M.H.C. Koekkelkoren
Redactie	S. Moerman
Versie	1.2
Status	concept

Goedkeuring		Datum
mevr. S. Moerman	Senior archeoloog IDDS Archeologie	9-5-2022
dhr. Jeroen Brands	Bevoegde overheid Gemeente Lingewaard	
dhr. drs. J. Habraken	Adviseur bevoegde overheid Arnhem	
dhr. S. Weiß-König / mevr. S. van Roode	Contactpersoon Provinciaal depot voor Bodemvondsten Gelderland	

© IDDS Archeologie
Noordwijk, mei 2022

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

INHOUDSOPGAVE:

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....	4
1. INLEIDING	5
1.1. Onderzoekskader	5
1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek.....	5
1.3. Ligging van het plangebied	6
2. VOORONDERZOEK.....	7
2.1. Cultuurlandschap.....	7
2.2. Archeologie	7
2.3. Historie.....	9
2.4. St. Elisabethconvent.....	10
2.5. Bebouwing in de 20 ^e eeuw.....	11
2.6. Archeologische verwachting	12
3. WERKWIJZE.....	14
4. EERSTE RESULTATEN.....	16
4.1. Fysische geografie	16
4.2. Sporen en structuren	17
4.3. Vondsten en monsters.....	21
5. VINDPLAATSEN EN WAARDERING	23
5.1. Vindplaatsen	23
5.2. Waardering vindplaats 1 pre-stedelijk Huissen	23
5.3. Waardering vindplaats 2 kloosterterrein	24
5.4. Waardering vindplaats 3 schoolgebouwen	25
6. STRATEGIE VOOR BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAGEN.....	27
7. ADVIES	32
8. UITWERKINGSPLAN.....	33
8.1. Sporen en profielen	33
8.2. Specialistische waardering en analyse.....	33
8.3. Schoonmaken en conserveren	34
8.4. Deponering.....	34
LITERATUUR EN KAARTEN	35
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN.....	36

BIJLAGEN

1. Topografische kaart
2. Periodentabel
3. Overzichtskaart
4. Allesporenkaart
  - a) Vlak 1
  - b) Vlak 2
  - c) Vlak 3
5. Sporenlijst
6. Vondstenlijst
7. Murencatalogus

Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Toponiem</i>	Aloysiuslocatie
<i>Onderzoekmeldingsnummer</i>	5220030100
<i>Plaats</i>	Huissen
<i>Gemeente</i>	Lingewaard
<i>Kadastrale aanduiding</i>	Huissen G 4498
<i>Provincie</i>	Gelderland
<i>Coördinaten</i>	
<i>Centrum</i>	193.080/438.870
<i>Hoekpunten</i>	193.109/438.909 (no) 193.123/438.857 (zo) 193.118/438.844 (zso) 193.059/438.827 (zw) 193.035/438.875 (nw)
<i>CMA/AMK-status</i>	Archeologische waarde
<i>Archis-monumentnummer</i>	13214
<i>Oppervlakte plangebied</i>	4.570 m ²
<i>Oppervlakte onderzoeksgebied</i>	4.570 m ²
<i>Maaiveldhoogte</i>	11,2 m NAP
<i>Grondwatertrap/-stand</i>	3,0 à 3,5 m -mv
<i>Onderzoekskader</i>	Omgevingsvergunning
<i>Uitvoerder</i>	IDDS Archeologie Contactpersoon: mevr. A.M.H.C. Koekkelkoren Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: 071-4028586 E-mail: akoekkelkoren@ids.nl
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Lingewaard Omgeving en Inwoners Contactpersoon: dhr. J. Brands Postbus 15 6680 AA Bommel Tel: 026-3260374 E-mail: j.brands@lingewaard.nl
<i>Adviseur van de bevoegde overheid</i>	Omgevingsdienst Regio Arnhem Contactpersoon: dhr. J. Habraken Postbus 9200 6800 HA Arnhem Tel: 026-3773239 E-mail: joris.habraken@arnhem.nl
<i>Beheer en plaats van documentatie en vondsten</i>	Provinciaal depot voor Bodemvondsten Gelderland Postbus 1474 6522 GB Nijmegen
<i>Uitvoeringsdatum veldwerk</i>	19-22 april 2022

1. Inleiding

1.1. Onderzoekskader

In opdracht van de gemeente Lingewaard heeft archeologisch onderzoeksbureau IDDS Archeologie van 19 tot en met 22 april 2022 een Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven uitgevoerd op de Aloysiuslocatie aan de Langekerkstraat 19 in Huissen, gemeente Lingewaard. De aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen om de bestaande bebouwing te slopen en te vervangen door nieuwbouw. In het ontwerp dat is opgesteld voor de locatie wordt uitgegaan van een parkeerkelder tot 2,5 m -mv onder nagenoeg het hele plangebied.

In 2019 is voor het plangebied een archeologisch bureauonderzoek opgesteld (Vosselman / Van Snippenburg / Witmer 2019; zie hoofdstuk 2). Er geldt een zeer hoge verwachting voor nederzettingen vanaf de Romeinse tot en met de Nieuwe tijd, en met name vanaf de 14^e eeuw. Voor het hele plangebied, uitgezonderd de kelder onder de voormalige jongensschool, is een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 (Centraal College van Deskundigen 2018), en conform het Programma van Eisen (PvE) dat voor dit onderzoek is opgesteld door IDDS Archeologie (Moerman 2022). Het veldwerk is uitgevoerd door A.M.H.C. Koekkelkoren (senior KNA archeoloog, projectleider), T. de Rijk (KNA archeoloog MA) en S. Reinstra (KNA Archeoloog BA).

Deze rapportage bevat de eerste resultaten van het proefsleuvenonderzoek en een voorstel voor de uitwerking en conservering van de verzamelde vondsten en monsters. Er is geen begeleiding uitgevoerd, hoewel deze mogelijkheid wel was voorzien in het PvE. De uitvoering van het veldwerk wordt beschreven in hoofdstuk 3. Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar bijlage 2. Afkortingen en enkele vaktermen worden achterin dit rapport uitgelegd (zie lijst van afkortingen en begrippen).

1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek

Het doel van het Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het bureauonderzoek. Aan de hand van het veldonderzoek wordt informatie verkregen omtrent de aanwezige archeologische waarden (aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit). Vervolgens wordt een waardering van de archeologische waarden in het plangebied opgesteld. Om de doelstelling te realiseren dient op de volgende onderzoeksvragen een antwoord te worden gegeven:

1. Hoe ziet de bodemopbouw er uit? In hoeverre is de bodem intact? Komt het overeen met de in het bureauonderzoek gestelde verwachting?
2. Is er sprake van één of meer vindplaatsen? Zo nee, wat is hiervoor de verklaring? Zo ja, beantwoord de onderstaande vragen:
3. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
4. Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?
5. Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?
6. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
7. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?
8. Zijn er sporen aangetroffen die tot de limes kunnen behoren? Zo ja, welke?
9. Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?
10. Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende historische bebouwing?
11. Is de stadsmuur (deels) aangetroffen in het plangebied? Zo ja, hoe is deze opgebouwd?
12. Zijn er resten aangetroffen die zijn toe te schrijven aan het kloostercomplex? Zo ja, welke?

13. Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende vindplaatsen in de omgeving?
14. Zijn de vindplaatsen behoudenswaardig?
15. Welk advies kan op basis van de resultaten worden gegeven ten aanzien van de voorgenomen bouwplannen?

1.3. Ligging van het plangebied

De ligging van het onderzochte gebied, oftewel het plangebied, is weergegeven in bijlage 1. Het plangebied ligt in het centrum van Huissen, gemeente Lingewaard, ter plaatse van de voormalige Aloysiuslocatie met onder andere een jongens- en meisjesschool. De locatie ligt tussen de Conventstraat in het noorden, de Langekerkstraat in het oosten en de Doelenstraat in het westen. In het zuiden is de locatie middels een steegje gescheiden van de zuidelijk gelegen bebouwing. De exacte ligging en contouren van het plangebied zijn nader weergegeven in bijlage 3. Ten tijde van het veldonderzoek waren de voormalige schoolgebouwen reeds bovengronds gesloopt en de verharding was verwijderd.

Figuur 1. Het plangebied voorafgaande aan de start van het onderzoek. Rechts liggen de funderingen van de voormalige meisjesschool. De foto is richting het noordoosten genomen, met op de achtergrond de O.L.V. ten hemelopneming kerk.

2. Vooronderzoek

De onderstaande paragrafen zijn direct overgenomen uit het Programma van Eisen (Moerman 2022), waarvan een groot deel direct afkomstig is uit het vooronderzoek (Vosselman/van Snippenburg/Witmer 2019). Eventuele aanvullingen zijn middels een voetnoot aangegeven en de afbeeldingen zijn nieuw. Paragraaf 2.4 is toegevoegd voor het opstellen van dit evaluatierapport.

2.1. Cultuurlandschap

Huissen ligt in het Oost-Nederlandse rivierengebied, direct ten westen van de huidige loop van de Nederrijn. Gedurende het pleistoceen lag het onderzoeksgebied ter plaatse van een vlechtend riviersysteem (afzettingen behorend tot de Formatie van Kreftenheye). Tijdens het warmere holoceen ontstond een meanderend rivierensysteem met afzettingen van de Formatie van Echteld, betreffende rivierklei op rivierzand (van der Staay, 1990). In het vroeg-holoceen bevond zich hier 'Terras X' (Cohen & Stouthamer, 2012; nr. 703), met de eerste sedimentatiefase in het Jonge Dryas (laat-pleistoceen; circa 11.000 BP) en een einddatering van rivieractiviteit rond 8000 à 7700 BP (midden-/laat-mesolithicum) (Cohen & Stouthamer, 2012).

Op deze rivierterrasafzettingen zijn tussen 3760 en 1764 BP (late ijzertijd – Romeinse tijd) geul-, bedding- en oeverafzettingen afgezet die behoren tot de stroomgordel Meinerswijk (Cohen & Stouthamer, 2012; nr. 107). Enkele tientallen meters oostelijk van het plangebied bevindt zich de stroomgordel Malburgen (2100-1375 cal.BP; Romeinse tijd – vroege middeleeuwen) (Cohen & Stouthamer, 2012; nr. 262). Deze stroomgordelafzettingen zijn gedurende de afgelopen eeuwen afgedekt door overstromingsafzettingen van de Nederrijn. De top van de zandige beddingafzettingen bevindt zich op circa 1,5 tot 2 m –mv (Cohen e.a., 2009). Aangezien het plangebied is gelegen in de historische stadskern, kunnen archeologische resten worden verwacht vanaf het maaiveld tot een diepte van zeker 2 m -mv. Het maaiveld bevindt zich op ruim 11 m +NAP.

2.2. Archeologie

Het plangebied ligt in de historische kern van Huissen, dat tevens is aangeduid als AMK-terrein van hoge archeologische waarde (AMK-nummer 13214). Een aantal vondstmeldingen geeft mogelijke dateringen vanaf het paleolithicum aan. Gezien de ligging van de stroomgordel van Meinerswijk zijn resten ouder dan de late ijzertijd echter vermoedelijk geërodeerd. Toch zijn er rond het Dominicanenklooster wel vondsten uit de prehistorie gedaan. Zodoende kunnen pre-Romeinse vindplaatsen niet volledig worden uitgesloten. Op basis van onderzoeks- en vondstmeldingen in Archis kan gesteld worden dat hier met name resten vanaf de vroege en late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd kunnen worden verwacht.

Enkele onderzoeken die sinds 2009 nabij het plangebied zijn uitgevoerd, melden vergelijkbare resultaten. Naast een sterke middeleeuwse component is het tevens vermeldenswaardig dat de Romeinse Limes mogelijk ter hoogte van het plangebied heeft gelopen, zoals is aangeduid op de gecombineerde archeologische verwachtings- en beleidskaart van de gemeente Lingewaard. Vondsten en vindplaatsmeldingen in Archis duiden op Romeinse activiteit nabij het plangebied. Direct ten zuidoosten van het middeleeuwse centrum is de locatie van een burcht en vroegmiddeleeuwse motte bekend (AMK-terrein 15494 van hoge archeologische waarde). Het middeleeuwse centrum zou zich rond de 14^e eeuw hebben verplaatst richting de omgeving van het plangebied vanwege overstromingen (Janssen, 1981).

In 2020 is een archeologische begeleiding uitgevoerd van de sloop van de bebouwing aan de Doelenstraat 3-39, direct ten westen van het plangebied (Hogervorst 2020). Hierbij werd vastgesteld dat tussen de gesloopte kelders van de voormalige woonhuizen nog restanten van de oude stad Huissen aanwezig zijn. In het zuidelijke bouwblok zijn resten van de stadsmuur, gracht en verschillende

ophogings- en dempingslagen aangetroffen. In het noorden van het gebied werden drie putten aangetroffen, waarbij het in één geval gaat om een mogelijke 16e-eeuwse houten waterput. De andere putten waren recentere bakstenen water- of beerputten. Het oudste spoor in dit gebied betreft een greppel waarin materiaal uit de 11e en 12e eeuw is aangetroffen. De stratigrafie van de onderzoekslocatie was door de hoge mate van versterking niet goed vast te stellen. De water- en beerputten waren ingegraven vanaf ca. 80 cm -mv.

Figuur 2. Kaart van het gebied ten zuidoosten van de stad Huissen in 1586 (bron: Zweers/Smit 2014). De doorzichtige blauwe lijn geeft de loop van de afgesneden meander aan.

Dhr. Cor Neijenhuis (sectie Archeologie Historische Kring Huessen) geeft aan dat er in het verleden weinig onderzoek is verricht op de Aloysiuslocatie. Het terrein ligt tussen de Kerkstraat en de voormalige stadsmuur aan de Doelenstraat. Aan de zijde van de Doelenstraat kunnen nog fundamenten van de stadsmuur worden verwacht. Aan de binnenzijde van de stadsmuur is wat steengoed, een 16^e-eeuwse dolk en een gevestknop van een zwaard gevonden. Langs de Kerkstraat zijn mogelijk resten van middeleeuwse bebouwing aanwezig.

Ter hoogte van de Conventstraat zijn resten van muurwerken van het 15^e-eeuwse Elisabeth Convent aangetroffen. Dhr. Neijenhuis verwacht dat op de Aloysiuslocatie ook sporen van het Convent zullen worden aangetroffen. Tevens zijn hier mogelijk resten uit de prehistorie, Romeinse tijd en vroege middeleeuwen aanwezig, aangezien rond het huidige Dominicanenklooster – de middeleeuwse kern van Huissen – resten uit al deze perioden zijn aangetroffen.

Verder ligt de Aloysiuslocatie in het verlengde van de Duisterestraat, welke vroeger doorliep naar het burchterrein. Het is bekend dat de Duisterestraat is onderbroken bij het bouwen van de stadsmuur. Volgens dhr. Neijenhuis ligt hier (in het verlengde van de Loostraat; westelijk van het plangebied) waarschijnlijk het Romeinse Limestracé. Langs de Duisterestraat zijn Frankische en Romeinse graven aangetroffen.

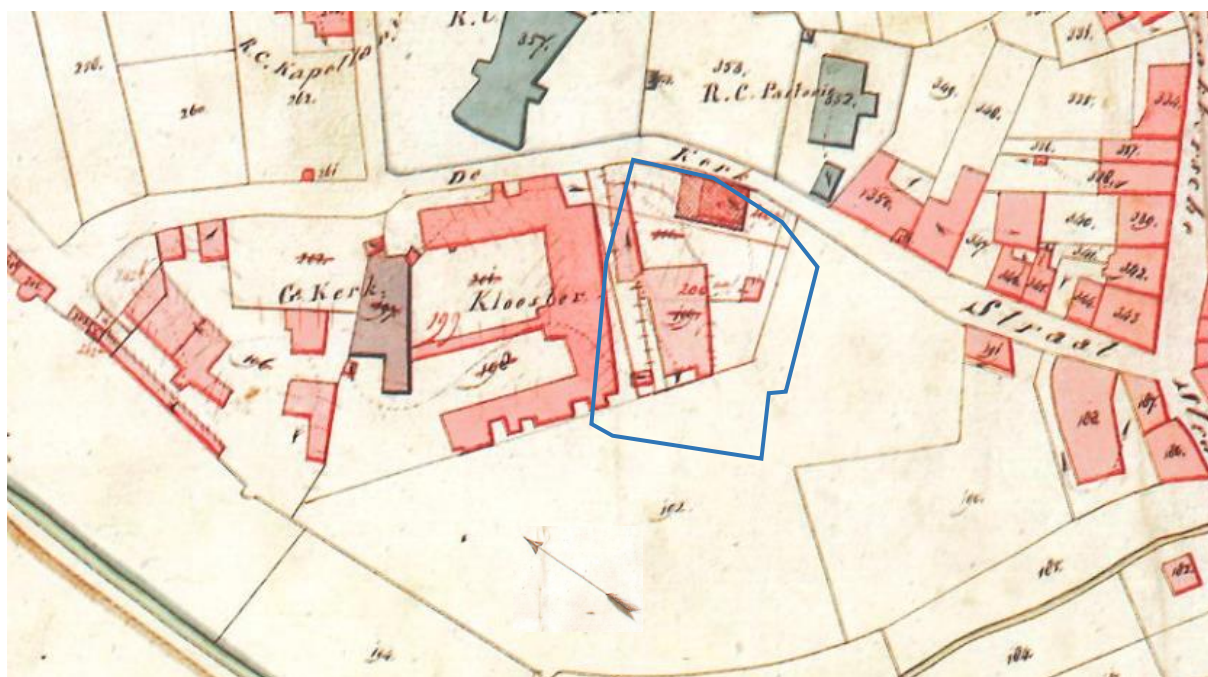

Op het Raadhuisplein zijn in het verleden middeleeuwse vondsten aangetroffen, waaronder een Keltische fibula (achter het voormalige zustersklooster, Kerkstraat).

2.3. Historie

Vanaf de Romeinse tijd heeft Huissen voortdurend bewoning gekend. Zoals gekarteerd op de gemeentelijke archeologische beleidskaart, heeft de Romeinse Limes mogelijk ter hoogte van (dan wel nabij) het plangebied gelegen. Tijdens archeologisch onderzoek ter hoogte van de 10^e-eeuwse Grote Toren (catalogusnummer 86 op de gemeentelijk archeologische beleidskaart) zijn Romeinse muurresten aangetroffen die mogelijk tot een castellum behoorden. Op dit terrein, tussen de Burchtgracht en de Kloosterlaan (ca. 500 m zuidoostelijk van het plangebied) werd gedurende de 10^e eeuw een heuvel opgeworpen, de Hazenberg, bedoeld als toevluchtsoord ten tijde van hoog water (Jansen 1981, p. 140). In dezelfde eeuw werd hier een motte met voorburcht en eerdergenoemde hoge toren gebouwd. Het kasteelcomplex dateert tussen 1000 en 1250 na Christus en is bekend onder de namen 'Danenburg', de 'Burcht van Kleef' en 'Ambtshuis'. Tegenwoordig maakt deze locatie deel uit van het terrein van het 19^e-eeuwse Dominicanenklooster¹.

De vroegmiddeleeuwse kern van Huissen zou ten zuidwesten van het kasteelcomplex hebben gelegen. Vanwege overstromingen zou de middeleeuwse kern van Huissen in het begin van de 14^e eeuw² in noordelijke richting zijn verplaatst – ter hoogte van het plangebied – waarna de stad verder werd ontwikkeld (Jansen 1981, pp. 140-141).

Figuur 3. Het plangebied (blauw omlijnd) op het kadastraal minuutplan van omstreeks 1818.

¹ Aanvulling: de burcht is gesticht ter plaatse van de aanzet van een (oude) meander bij de toenmalige loop van de Nederrijn en was daardoor strategisch gelegen. De oude karolingische nederzetting uit die periode, lag in de lus van de oude meander (Figuur 2).

² Aanvulling: C.G. Neijenhuis (2002 en pers. comm.) heeft het al over de 13^e eeuw. De oorzaak zou niet liggen bij overstromingen, maar bij het verplaatsen van de tol naar Huissen, waardoor het economisch zwaartepunt aan de Nederrijn kwam te liggen. Het oude Huissen was verder van de rivier af gelegen en meer agrarisch georiënteerd.

2.4. St. Elisabethconvent

Op de oude kadastrale kaart van Huissen uit 1818 (een vroege versie van het uiteindelijke minuutplan) is aan de westzijde van de (Lange)Kerkstraat het grote complex te zien van het franciscanesser St. Elisabethklooster. De zuidelijke gebouwen van het kloosterterrein vallen binnen het plangebied (Figuur 3).

Het st. Elisabethklooster werd in 1448 gesticht. Later is de kloosterkapel uitgebreid tot kerk. Van 1673 tot 1683 was in het klooster een seminarie gevestigd. Op 3 januari 1812 werd bij decreet van keizer Napoleon het klooster opgeheven. Bij koninklijk besluit van 11 oktober 1823³ nr. 76 werden de gebouwen van het voormalig klooster geschonken aan de Nederlands Hervormde gemeente met het recht de gebouwen te verkopen voor afbraak, hetgeen ook gebeurde. Deze sloop is ook de reden dat op het uiteindelijk kadastraal minuutplan dit kloostercomplex niet meer voorkomt (Figuur 4).

Na de sloop is het deel van het plangebied ten westen van de Langekerkstraat ruim een eeuw enkel in gebruik geweest als (volks)tuinen⁴. Dit deel van de stad werd ook de Kloostertuinen genoemd.

Figuur 4. Uiteindelijk kadastrale minuutplan, zonder de kloostergebouwen. Wel staat er nog een gebouw aan de Kerkstraat.

³ Aanvulling: De gebouwen van het convent zijn echter op het kadastraal minuutplan niet meer ingetekend. Dit was vooruitlopend op de sloop, die dus pas jaren later plaatsvond. In de tussentijd zijn de gebouwen nog gebruikt als opslag voor tabak (Neijenhuis 2002).

⁴ Aanvulling: op het kadastraal minuutplan is het plangebied beschreven als kavel 200: schuur met erf in eigendom van arbeider Hermanus Nijenhuis. Hij was tevens eigenaar van de kavels van het voormalig klooster.

Figuur 5. Situatie in het plangebied vóór de bouw van de eerste school op het terrein (bron: Huessen.nl).

2.5. Bebouwing in de 20^e eeuw

De informatie uit deze paragraaf is een samenvatting van de informatie zoals opgenomen in de Risicoanalyse Ontploffbare Oorlogsresten Aloysiuslocatie, Huissen opgesteld door IDDS Explosieven (Marijt/Neijenhuis 2021).

Aan de Langekerkstraat is in de jaren 30 van de 20^e eeuw een gecombineerde jongens- en meisjesschool gebouwd (Figuur 6). Deze school is door een brandbom verwoest tijdens de oorlog.

Figuur 6. De vooroorlogse jongens- en meisjesschool aan de Langekerkstraat (bron: Huessen.nl).

Na de oorlog is de school opnieuw gebouwd, maar omvangrijker. De datum van de bouw is niet bekend, maar de hoofdgebouwen zijn in 1953 gerealiseerd. Het oudste gebouw was de jongensschool, die in het noordwesten van het plangebied ligt. Het gebouw had in het oosten een kleine kelder voor de cv die circa 2,6 m diep is. Volgens de bouwtekeningen zijn de poeren 33-66 cm breed en 1,3 tot 1,45 m diep.

Direct ten oosten van de jongensschool is begin jaren 60 een gymzaal gebouwd. De funderingen van dit gebouw lopen tot 4,0 m diep voor de buitenmuren en voor de binnenmuren tot 0,75 m diep.

In het zuiden van het terrein lag een meisjesschool. De school is ook al weergegeven op kaarten uit 1953. De onderkant van de funderingen van het gebouw liggen op vermoedelijk 0,8 m -mv. Het gebouw is in de jaren '80 uitgebreid middels een aanbouw. In de noordelijke vleugel van het gebouw is op een luchtfoto uit 1944 nog een krater van een inslag aanwezig.

Figuur 7. De rode pijlen geven de drie inslagkraters binnen het plangebied aan op een luchtfoto uit 1944 (Marijt/Neijenhuis 2021). Rechts in het plangebied ligt het oude schoolgebouw.

2.6. Archeologische verwachting

Op basis van het historisch kaartmateriaal en bekende vindplaatsen in de directe omgeving blijkt dat er bewoningsresten vanaf de Romeinse tijd tot en met de nieuwe tijd worden verwacht; met name daterend vanaf de 14^e eeuw.

Archeologische resten worden op drie niveaus verwacht. Aangezien het plangebied ter hoogte van de stroomgordel Meinerswijk ligt, zijn afzettingen en archeologische vindplaatsen uit de pre-Romeinse tijd mogelijk ten dele dan wel volledig geërodeerd of verspoeld. Het jonge afdekkende pakket van de stroomgordel dateert uit de late ijzertijd – Romeinse tijd en bevindt zich op een diepte van circa 200 cm

–mv. Op basis van eerder onderzoek nabij het plangebied wordt het middeleeuwse niveau rond 1 m –mv (ca. 10 m NAP) verwacht, en resten uit de nieuwe tijd vanaf maaiveldniveau tot zeker 0,5 m –mv.

De te verwachten vindplaatsen zijn over het algemeen 500-2000 m² in omvang en kenmerken zich door de aanwezigheid van een archeologische laag. Structuren en sporen van de vindplaats(en) kunnen bestaan uit paalkuilen, haardkuilen, afvalkuilen, sporen van inhumatie- en crematiegraven, sporen van landbewerking (eergetouwkrassen), waterputten en uit latere periodes beerputten. Er kunnen structuren als boerderijplattengronden worden aangetroffen. Uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd kunnen ook resten van steenbouw, gerelateerd aan het klooster en/of de stadsmuur, worden aangetroffen. Anorganische artefacten die worden verwacht zijn aardewerk, pijpenaarde, metaal, bouw materiaal, glas, natuursteen. Organische artefacten zoals leer, (bewerkt) hout en textiel worden alleen verwacht onder de grondwaterspiegel, die dieper ligt dan de onderzoeksdiepte. Verkoold organisch materiaal en (bewerkt) bot kan wel bewaard zijn gebleven boven de grondwaterspiegel.

In afvalkuilen en beerputten kunnen resten van voedselbereiding en –consumptie worden aangetroffen zoals botmateriaal van vissen en zoogdieren, resten van zaden, bessen en planten, houtresten, etc. In humeuze vullingen van sporen kan pollen worden aangetroffen. Er kunnen fysisch antropologische resten voorkomen uit de periode Romeinse tijd – Vroege Middeleeuwen.

Er bestaat kans op een relatief goede conservering van archeologische resten vanaf de Romeinse tijd tot en met de nieuwe tijd. Kenmerkend voor historische centra, zoals die waarin het plangebied gelegen is, is dat nieuwe gebouwen bovenop restanten van oudere constructies werden gebouwd, waarbij de oudere gebouwen niet volledig werden geruimd. Zodoende zijn delen van eerdere constructies mogelijk nog bewaard gebleven. De meeste (zo niet alle) (sub)-recente bebouwing binnen het plangebied is gefundeerd op poeren tot een diepte uiteenlopend van 80 cm (doorgaans binnenmuren) tot 400 cm onder peilniveau (buitenmuren). Gezien het archeologisch niveau tot zeker 200 cm –mv wordt verwacht, zijn eventueel aanwezige archeologische niveaus tussen en onder ondiepe poeren mogelijk nog intact. Ter hoogte van de kelder in de voormalige jongensschool (Conventstraat) is de bodem vergraven tot de onderkant van het archeologisch niveau. Eventueel aanwezige archeologische resten zullen hier zijn vernietigd.

3. Werkwijze

Conform het Programma van Eisen zijn vier werkputten (WP) aangelegd. De afmetingen van de werkputten waren beoogd op 25 m lang en 6 m breed aan het maaiveld. Vanwege obstakels aan het maaiveld zijn echter enkele aanpassingen gedaan. WP1 is verschoven naar het zuiden om op veilige afstand te blijven van funderingen van de jongensschool. WP2 is naar het noorden verplaatst vanwege de ligging bij een beschermde boom. WP3 is wel conform planning aangelegd. De ligging en omvang van WP4 moest worden aangepast vanwege de geplande ligging ter plaatse van een beschermde boom en over (tijdelijke) parkeerplaatsen buiten het hekwerk. Om alsnog zo veel mogelijk aan te leggen, is deze werkput tevens wat gedraaid (bijlage 3). In totaal is op het niveau van vlak 2 ruim 500 m² aangelegd, wat neer komt op circa 11% van het oppervlak van het plangebied.

Het was niet overal mogelijk of zinvol om de vlakken conform het PvE aan te leggen. In het PvE waren drie vlakken beoogd, op 0,5 m -mv, op 1,0 m -mv en op circa 2,0 m -mv. De maximale ontgravingsdiepte was vastgesteld op 2,5 m -mv omdat dit de maximale verstoringdiepte is van de geplande graafwerkzaamheden ten behoeve van de nieuwbouw. Bij aanvang van de graafwerkzaamheden bleek dat het niveau van vlak 1 ter plaatse van de voormalige bebouwing reeds was verdwenen omdat hier een kruipruimte tussen de funderingen aanwezig was. De grond ligt hier op gemiddeld 10,5 m NAP, dus 60 cm lager dan het maaiveld van het straatniveau. De delen van WP1 en WP2 die buiten de funderingen liggen hebben wel een vlak 1. In WP3 en WP4 was dit geheel niet zinvol vanwege de mate van verstoring op dit niveau. Waar geen vlak 1 is aangelegd, is laagsgewijs verdiept naar het niveau van vlak 2. Tijdens het ontgraven is geen aanleiding gezien om alsnog een vlak 1 aan te leggen.

Vlak 2 is aangelegd onder de voormalige bouwvoor. Dit is het niveau waarop sporen zichtbaar werden. Gemiddeld ligt dit vlak op 9,6 m NAP, maar vanwege resten of verstoringen is soms ondieper of dieper gegraven. Vanwege de diepte van de sleuven is tijdens de aanleg de puntwand getrapd aangelegd. Het vlak is overwegend 5 meter breed, maar soms smaller door enkele obstakels in de putwand.

Vlak 3 is niet overal aangelegd. In WP3 is van dit niveau het meeste aangelegd, namelijk over een lengte van 19 m. In WP2 is een klein gedeelte in de noordoostelijke hoek verdiept tot het niveau van vlak 3 omdat het zuiden van de werkput een grote, diepe humeuze zone is. In WP3 en WP4 is niet verdiept naar het niveau van vlak 3 omdat er op het niveau van vlak 2 nog funderingsresten aanwezig waren, zowel historisch als (sub)recent, waardoor het verdiepen archeologische resten zou verstoren (WP3) of niet mogelijk was vanwege een kelderbak (WP4).

De aanpassingen ten opzichte van de beoogde aanpak in het PvE zijn tijdens de uitvoering besproken met het bevoegd gezag en hierop is akkoord gekregen.

De werkputten zijn laagsgewijs aangelegd met een graafmachine met een gladde bak. Alle vlakken zijn opgeschoond, gefotografeerd en digitaal getekend met een gps. Alle graafwerkzaamheden zijn begeleid door een OOO-team vanwege het risico op het aantreffen van (resten van) munitie uit de Tweede Wereldoorlog (Figuur 8). Waar nodig zijn tijdens de aanleg van de werkputten enkele sporen of het vlak plaatselijk en handmatig geroerd voor het benaderen van een gedetecteerd object. Dit gebeurde onder toezicht van de senior KNA archeoloog.

Vondsten zijn verzameld per spoor of per laag, en waar dat niet mogelijk was per vak van 5 m lang in de breedte van de werkput. De vlakken en de stort zijn afgezocht met de metaaldetector, zowel voor archeologische als explosieven doeleinden. De sporen zijn selectief gecoupeerd, waarbij de selectie is gebaseerd op het maken van een waardering en selectieadvies. Met het oog op een vermoedelijk vervolgonderzoek, is er bovendien voor gekozen om de sporen niet overal te couperen en/of af te werken, zodat een eventuele vindplaats compleet blijft. De coupes zijn gefotografeerd en getekend (schaal 1:20).

Tijdens het veldwerk is de bodemopbouw gedocumenteerd door middel van twee profielkolommen: in WP1 en WP2 is elk één kolom gedocumenteerd. In de overige werkputten was het niet mogelijk om een

stuk profielwand op te schaven vanwege de aanwezige verstoringen van oude en (sub)recente funderingen. De profielkolommen zijn opgeschoond, gefotografeerd en getekend (schaal 1:20).

Na afloop van het onderzoek zijn de werkputten weer dichtgemaakt.

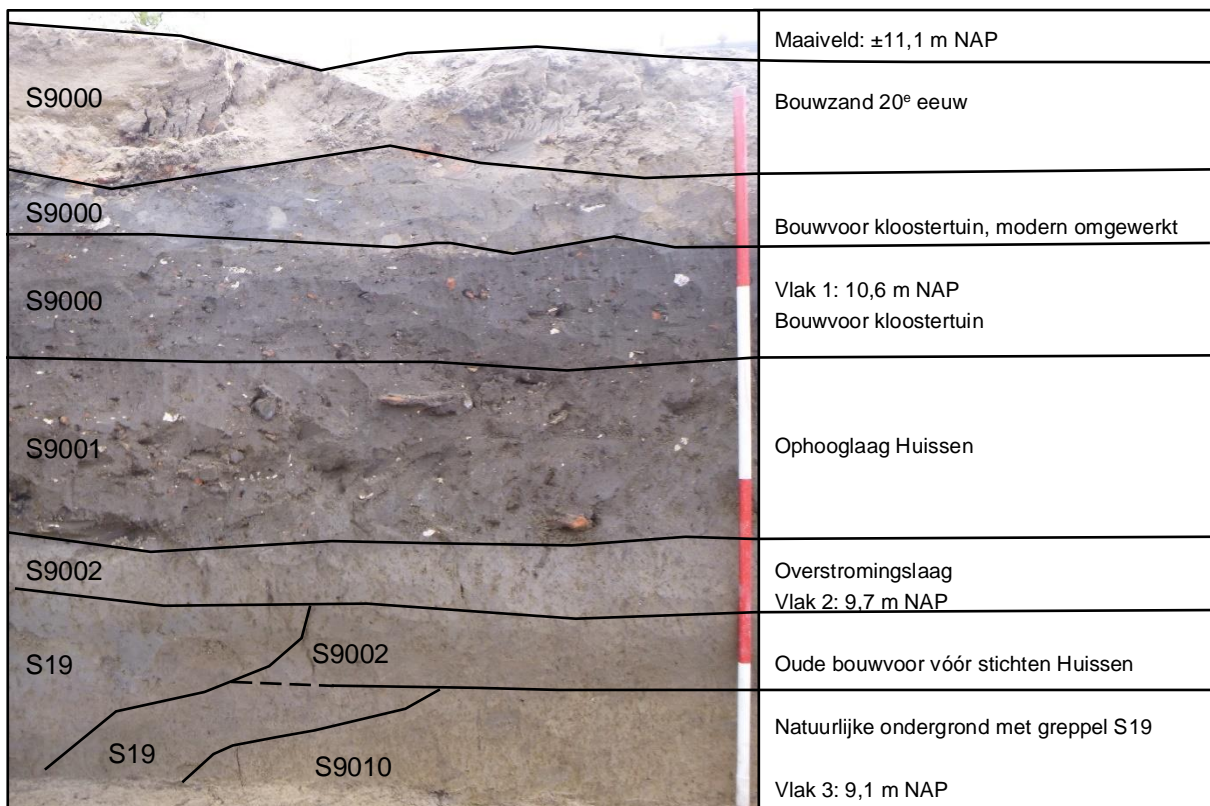
Figuur 8. De aanleg van WP1 vlak 2 onder begeleiding van een OOO-team.

4. Eerste resultaten

4.1. Fysische geografie

De ondergrond van het plangebied bestaat van nature uit zavel of zavelachtige afzettingen die door de Nederrijn zijn afgezet (S9010). Ten tijde van de afzetting stroomde de Nederrijn dichterbij Huissen dan de huidige loop van de rivier. In de top van het zavelpakket, dat sterk roesthoudend is, is een lichte bodem ontstaan. Deze is gevormd toen dat niveau aan het oppervlak lag. Vlak 2 is onder deze bouwvoor (S9002) aangelegd. Over deze bouwvoor is nog een dunne laag zavel of zandige klei aanwezig. Deze was tijdens het aanleggen van het vlak niet of nauwelijks zichtbaar, maar wel in de profielen. Het betreft een laag die is afgezet tijdens een overstroming. Dit kan alleen mogelijk zijn geweest vóór het ommuren van de stad in de loop van de 13^e of begin 14^e eeuw (Neijenhuis 2002). De top van dit overstromingspakket is omgewerkt in het bovenliggende humeuze pakket, waardoor er slechts nog maar een paar centimeter van herkenbaar is. Hoe dik het overstromingspakket oorspronkelijk was, kan niet meer worden achterhaald.

De humeuze lagen van de bovengrond zijn gedeeltelijk historische en gedeeltelijk (sub)moderne lagen. Huissen was gesticht ter plaatse van een oude meander van de Nederrijn, waardoor het een lager gedeelte in het landschap was. Hierdoor was er, met name in de winter, vaak sprake van wateroverlast. Om droge voeten te houden zijn grote delen van de stadskern van Huissen opgehoogd (S9001). Dit zal ook het geval zijn geweest op het kloosterterrein waar het plangebied deel van was. De top van het ophoogpakket is omgewerkt tijdens het eeuwenlang bewerken van de bovengrond als kloostertuin. De top van dit pakket is modern geroerd in de 20^e eeuw toen het gebied werd bebouwd en bouwzand werd opgebracht (S9000).

Figuur 9. Profiel in de oostelijke putwand van WP2.

4.2. Sporen en structuren

Tijdens het veldwerk zijn 34 sporen aangetroffen. De sporen staan vermeld in de sporenlijst (bijlage 5) en per vlak getekend in de allesporenkaarten (bijlage 4). De aangetroffen sporen zijn verdeeld over de volgende categorieën en vlakken (Tabel 1):

Aard spoor	Aantal	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3
Muurfundering	9		9	
Kelder	2		2	
Greppel	6		4	2
Kuil	14		7	7
Laag / vlek	2		2	
(water)put	1		1	
Totaal	34	0	25	9

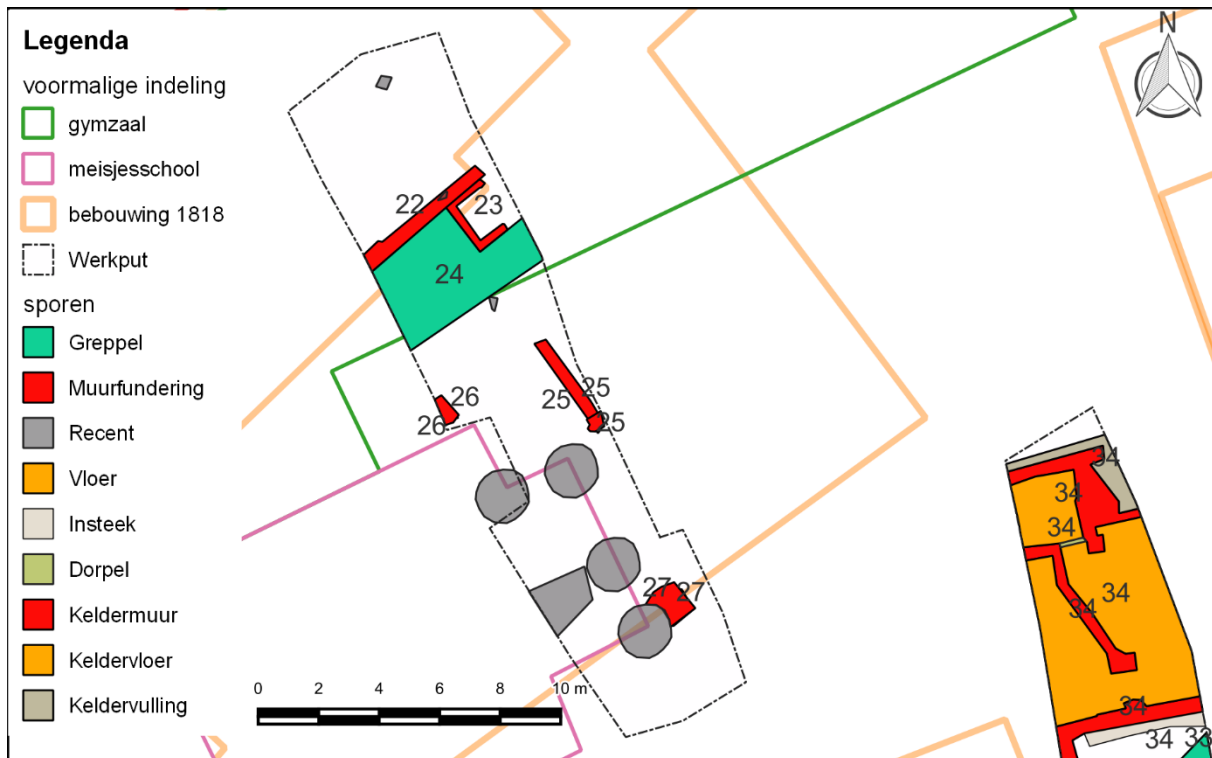
Tabel 1. Overzicht van de sporen per spoor aard en per vlak.

4.2.1. Muurresten

De muurresten zijn aangetroffen in WP3 en WP4. De muurresten in WP4 zijn volledig toe te schrijven aan het voormalige schoolgebouw dat hier tot in de Tweede Wereldoorlog heeft gestaan (S28-32 en S34). Van dit gebouw zijn weinig gegevens bekend. Het is niet aangegeven op topografische kaarten en is uitsluitend bekend van een luchtfoto en mondelinge bronnen. De funderingen en kelder zijn aangetroffen vanaf een niveau van circa een halve meter onder het maaiveld (10,6 m NAP), maar de meeste resten zitten op meer dan een meter diep (9,7 tot 10,0 m NAP). Een deel van de resten is reeds verdwenen bij de sloop van het gebouw.

Figuur 10. De kelder S34 in WP4, richting het zuiden gefotografeerd.

Figuur 11. De muurresten in WP3 en de kelder in WP4.

De muurresten in WP3 zijn beduidend ouder en waren deel van het toenmalige kloosterterrein (Figuur 11). Het gebouw waar de resten tot behoord hebben, was tot de sloop in 1823 nog aanwezig. De muurresten zijn beschreven in een murenformulier (bijlage 7). Het gaat om een diep gefundeerde muur (S22) van ten minste 9 lagen, met groot formaat bakstenen van 28 x 12 x 8 cm. Strak tegen de zuidzijde van deze muur is een kelder gemetseld (S23). De bakstenen van de kelder hebben het formaat 23 x 11 x 4 cm en hiervan zijn nog 18 lagen terug gevonden die in strekken-koppen-verband zijn gemetseld. De binnenzijde van de kelder is voorzien van een klamplaat met veel mortel. Deze laag is bedoeld als waterkering om de kelder droog te houden. De onderkant van de kelder bevindt zich op circa 9,25 m NAP, de bovenzijde op 10,3 m NAP.

Aan weerszijden van het midden van WP3 is in de putwand muurwerk aangetroffen. Het gaat om vermoedelijk een losse poer (S26) en een muurfundering (S25). S25 bestaat uit twee vullingen, op de muurfundering (vulling 1) lag haaks nog een muurtje, vermoedelijk een binnenmuur (vulling 2).

De vermoedelijk oudste resten liggen direct onder de fundering van de 20^e eeuwse meisjesschool. Het gaat om een muurfundering van vijf lagen kloostermoppen (S27). De top van het spoor ligt op 9,55 m NAP. Het gaat om hergebruikte stenen van meer dan 18 cm lang, 14 cm breed en 7 cm hoog met daarop mortel van het eerdere gebruik. Tussen de stenen van deze fundering is geen mortel (meer) zichtbaar, mogelijk zijn de stenen met alleen wat zand ertussen gelegd. Het is niet te achterhalen of de top van dit spoor is verwijderd voor het plaatsen van de fundering van de meisjesschool of dat de betonnen fundering op de resten is geplaatst. Opvallend is dat S27 is verzakt, maar juist niet ter plaatse van de betonnen fundering.

4.2.2. Waterafvoer

In het terrein zijn enkele greppels waargenomen die te maken zullen hebben met de waterhuishouding. Deze zijn overwegend noordoost-zuidwest georiënteerd en liggen daarmee haaks op de Langekerkstraat (Figuur 13, S1, S9, S12, S19, S24 en S33). De Langekerkstraat heette vroeger de Kerkstraat en is een van de hoofdwegen door het centrum van Huissen die vermoedelijk vanaf de

stichting van de stad al aangelegd zijn. Afhankelijk van de datering van de greppels zijn deze bewust haaks aangelegd op de Langekerkstraat indien deze van de 13^e eeuw of jonger zijn. Indien deze greppels ouder zijn, is het aannemelijk dat ze zijn gebaseerd op natuurlijk reliëf in het landschap.

Een opvallende greppel is S9 in het noorden van WP1. Deze greppel is bijna spits aan de onderzijde en bevat twee laagjes die overwegend uit houtskool bestaan (Figuur 12).

Figuur 12. Coupe van S9.

Figuur 13. Sporen van vlakken 2 en 3 die niet modern of aan stenen bebouwing zijn gerelateerd.

4.2.3. Kuilen

De meeste kuilen zijn waargenomen in WP1. Enkele kuilen zijn al waargenomen op het niveau van vlak 2 (S3-6 en S8), maar ook op het niveau van vlak 3 werden enkele nieuwe kuilen zichtbaar (S10-11, S13-16). Enkele kuilen zijn gecoupeerd, waarvan de diepte lijkt te variëren. De vullingen zijn overwegend wat grijzer en kleiiger dan de omliggende zavel en vaak zwak tot sterk humeus. In enkele sporen is aardewerk aangetroffen, dat een datering van de sporen mogelijk maakt. De hoeveelheid kuilen maakt het aannemelijk dat dit deel van het plangebied bij bewoning hoorde. Mogelijk dienden enkele kuilen als paalkuil, al zijn daar nog een concrete aanwijzingen voor bij de kuilen die gecoupeerd zijn.

4.2.4. Vlek / laag

In WP2 zijn zowel op het niveau van vlak 2 als vlak 3 zones waargenomen waar de bodemopbouw afwijkt. In het zuidelijke deel is in vlak 2 een grote humeuze zone waargenomen (S17). Deze zone bestrijkt bijna de helft van de werkput en lijkt af te lopen in zuidelijke richting. Er is nauwelijks vondstmateriaal aanwezig en het spoor heeft een homogene humeuze vulling. Voorlopig wordt uitgegaan van een interpretatie als ophooglaag uit de periode dat het gebied als kloostertuin in gebruik was. Een opvulling voor de bouw van de meisjesschool is onwaarschijnlijk omdat een dergelijke laagte niet aanwezig zal zijn geweest in een kloostertuin omdat het dan te nat wordt. Ook zou een na-oorlogse vulling redelijkerwijs meer puin bevatten dan is aangetroffen.

Ook op het niveau van vlak 3 is een afwijkende zone waargenomen (S20). Het is niet onwaarschijnlijk dat het gaat om een greppel, maar de zone is veel breder en niet overal lineair. Daarom kon dit spoor niet met zekerheid worden gedetermineerd.

4.2.5. (Water)put

Op het niveau van vlak 2 in WP2 is een groot rond spoor aangetroffen dat meer dan een meter diep reikt en op dat punt nog rechte wanden heeft (S18). Vermoedelijk gaat het hier om een waterput. De put zelf is echter niet waargenomen en het spoor is in het kader van behoud en veiligheid niet verder vrij gelegd.

Figuur 14. Coupe van de put S18 (aangegeven met witte lijnen).

4.2.6. Diepteligging van de sporen

Tijdens het veldwerk bleek het moeilijk, zo niet onmogelijk, om van alle sporen te achterhalen wat de bovenzijde is. Vele sporen gaan namelijk geleidelijk over in de bovenliggende bouwvoor (S9002). Het overstromingspakket boven de bouwvoor is vaak geroerd of niet overal meer herkenbaar. Hierdoor is het niet mogelijk om alle grondsporen te koppelen aan het niveau van vlak 2 (top start boven de

overstromingslaag) of vlak 3 (ouder dan de overstromingslaag). De sporen zijn uiteindelijk gekoppeld aan het vlak waarop ze zichtbaar werden in het vlak.

De top van elk spoor is ingemeten met GPS. Voor de muurresten is dit een duidelijke maat. Voor de grondsporen is dit het niveau waarop het spoor duidelijk herkenbaar was in het vlak. In het profiel is echter soms waargenomen dat deze sporen al 10-20 cm hoger beginnen.

Wel mag er vanuit worden gegaan dan alle sporen (met uitzondering van de bakstenen resten in WP3 en WP4) dateren van vóór de ophoging in het plangebied en daarmee van vóór het stichten van Huissen in de 13^e eeuw. De aangetroffen resten aardewerk lijken dit beeld te onderschrijven.

4.2.7. Waardering van de sporen

De sporen zijn allemaal nog in goede staat en kunnen bijdragen tot meer informatie over de verschillende vindplaatsen. Hoewel de bakstenen sporen duidelijk beschadigd zijn door de 19^e en 20^e-eeuwse sloop, zijn ze nog volledig genoeg om ten minste delen van de plattegrond en bouwwijze mee te achterhalen. Ook de grondsporen zijn goed bewaard gebleven, waarbij de opgehoogde grond een beschermende werking heeft gehad tegen invloeden van latere bouwwerken.

4.3. Vondsten en monsters

In totaal zijn er 514 resten verzameld en 59 vondstnummers uitgegeven (bijlage 6). V27 is komen te vervallen, omdat aan één vondst per ongeluk twee vondstnummers zijn uitgedeeld. In totaal gaat het daarom om 58 vondstnummers. Hiervan zijn 22 nummers (282 vondsten) verzameld tijdens de aanleg van het vlak in de diverse (ophoog)lagen. De overige nummers zijn afkomstig uit sporen, in totaal 232 vondsten.

Het merendeel van de vondsten bestaat uit aardewerk, maar er is ook opvallend veel dierlijk bot aangetroffen. Het merendeel van de vondsten lijkt te dateren in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd.

Vondstcategorie	Aantal	Subcategorie	Aantal
Keramik	265	<i>Pijp</i>	1
		<i>Overige</i>	264
Metaal	14		
Bouwkeramik	26	<i>Baksteen</i>	4
		<i>Tegel</i>	5
		<i>Bouwkeramik</i>	10
		<i>Mortel</i>	2
		<i>Baksteenmonster</i>	5
Dierlijk bot	178		
Glas	14		
Natuursteen	17	<i>Leisteen</i>	9
		<i>Overige</i>	8
Totaal	514		

Tabel 2. Overzicht van de vondsten per materiaalcategorie.

4.3.1. Keramik

Het aangetroffen aardewerk kan worden ingedeeld in de vondsten uit de ophooglagen en de vondsten uit de bouwvoor en het niveau van vlak 2 en 3. Daarmee kan ook een onderscheid worden gemaakt in de datering. Het lijkt erop dat de vondsten die afkomstig zijn uit sporen van vlak 2 en 3 en de vondsten uit de oude bouwvoor S9002 dateren van vóór de stichting van de stad in de 13^e eeuw. De hoger gelegen vondsten uit de ophooglagen (met name S9001) dateren vanaf deze periode. Een determinatie van het aardewerk kan hier meer duidelijkheid over verschaffen. Door omwerking van de ondergrond is het mogelijk dat enkele vondsten in een andere laag terecht zijn gekomen, waardoor het beeld wellicht wat vertekend wordt. Zo is een kleipijpje verzameld uit S9002, die vermoedelijk van (veel) hoger afkomstig is, omdat pijp roken een praktijk is die pas vanaf de 17^e eeuw gangbaar was.

Enkele sporen bevatten veel vondsten, zoals S3 waar 55 stuks met een gezamenlijk gewicht van meer dan 2 kilo uit afkomstig zijn (V4 en V16).

Het aardewerk dat is aangetroffen in vlakken 2 en 3 behoort overwegend tot het handgevormde aardewerk. Er is veel kogelpot aardewerk aangetroffen, maar ook enkele fragmenten Pingsdorf of Schinveld-Brunssum.

In de bovenliggende niveaus bestaat het aangetroffen aardewerk onder andere uit roodbakend geglazuurd (al is dit aandeel relatief laag), steengoed, faience en industrieel wit.

4.3.2. *Metaal*

Van de metalen fragmenten die zijn verzameld, is in het veld door een senior OOO-deskundige vastgesteld dat het niet om resten van munitie gaat. Het is overwegend sterk verroest ijzer dat in gebruik was als bouwmetaal, zoals nagels. Een eerste blik van een specialist wijst uit dat hier vermoedelijk geen behoudenswaardige resten bij zitten (pers. comm. M. Hendriksen).

4.3.3. *Bouwkeramiek*

Het bouwkeramiek kan ingedeeld worden in verschillende categorieën, namelijk fragmenten van bakstenen, tegels, brokken mortel en overige bouwkeramische of niet nader te duiden fragmenten. De waarde van deze vondsten is met name afhankelijk van de context. Naar verwachting behoren de meeste resten tot het kloostercomplex, maar het is ook mogelijk dat materiaal door ophoging met grond van elders in de ondergrond terecht is gekomen.

De meest waardevolle vondsten zijn de vijf baksteenmonsters die genomen zijn van de muurresten in WP3. Hoewel sprake kan zijn van hergebruik van bakstenen (zoals bij S27), leveren deze bakstenen informatie over de afmetingen en bakwijze van de stenen en daarmee ook een mogelijke datering. Veel van de informatie over deze stenen is reeds opgenomen in de murencatalogus (bijlage 7).

4.3.4. *Dierlijk bot*

Het aandeel dierlijk bot is opvallend hoog. In totaal zijn 178 complete en fragmenten van botten verzameld. Hiervan zijn 47 stuks afkomstig uit één concentratie in WP3 (S9001, V28). Nog eens 33 stuks zijn afkomstig uit een concentratie in WP2 (S9002, V58). Nader onderzoek moet uitwijzen of het hier gaat om één individu of meerdere individuen en/of diersoorten.

Een verklaring voor het hoge aandeel dierlijk botmateriaal kan in deze fase nog niet worden gegeven. De resten dienen verder bestudeerd te worden om te onderzoeken of het hier gaat om slachtafval of consumptie-afval en of er sprake is van een focus op één of meerdere diersoorten. Wel kan al worden gezegd dat zowel hoorns van koeien als hoektanden van varkens zijn aangetroffen. Het aandeel van de diverse diersoorten is echter nog niet duidelijk.

4.3.5. *Glas*

Het glas is niet in sporen aangetroffen, alleen in de losse grond tijdens de aanleg of het vrij leggen van muurresten. Het betreft met name resten van drinkglazen en flessen. Naar verwachting zal dit materiaal geen aanvullende gegevens opleveren vanwege de losse context.

4.3.6. *Natuursteen*

Het natuursteen is onderverdeeld in leisteen en overige (onbekende) steensoorten. In totaal zijn 9 fragmenten leisteen aangetroffen, die vermoedelijk kunnen worden gerelateerd aan dakbedekking van de kloostergebouwen. De overige fragmenten natuursteen leveren op het eerste oog geen aanvullende informatie, hiervoor is nader onderzoek nodig.

5. Vindplaatsen en waardering

5.1. Vindplaatsen

Er is sprake van meerdere vindplaatsen in het plangebied. Het gaat ten eerste om een nederzetting vóór de stedelijke stichting van Huissen, tussen circa 1000-1200 na Chr. Deze vindplaats kan mogelijk nog worden opgesplitst in een fase vóór en ná een overstroming, maar de gegevens zijn nu nog te beperkt om deze indeling te maken.

De tweede vindplaats die is aangetroffen, betreft het kloosterterrein. Het plangebied was vanaf de 14^e tot en met de 19^e eeuw deel van een kloosterterrein. Hiervan zijn enkele resten van gebouwen aangetroffen. Na de sloop van de gebouwen bleef het onbebouwde deel van het plangebied in gebruik als tuin, zoals ook tijdens de kloosterperiode het geval was. Het zal daarom niet mogelijk zijn een onderscheid te maken tussen de resten van de tuin tijdens en na de aanwezigheid van het klooster.

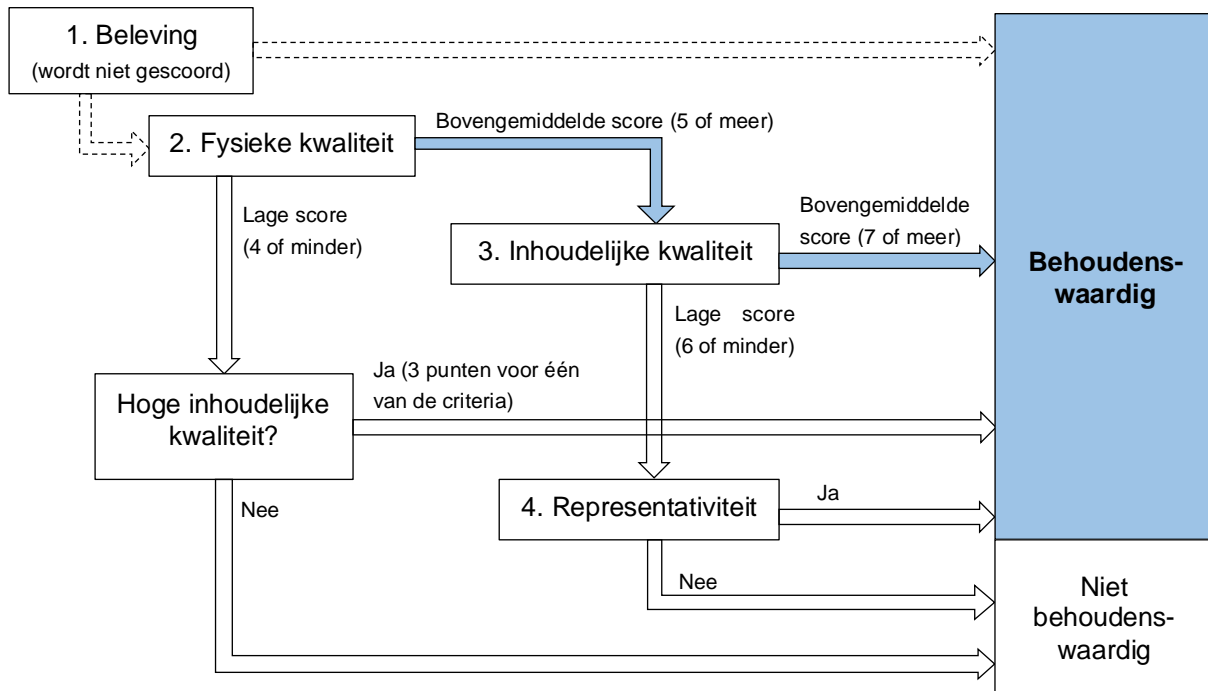
De derde vindplaats die is aangetroffen is de 20^e-eeuwse bebouwing van de scholen. Het betreft de kelder en funderingen van de school uit de jaren '30 en de funderingen van de naoorlogse schoolgebouwen.

5.2. Waardering vindplaats 1 pre-stedelijk Huissen

De vindplaats is behoudenswaardig op basis van onderstaande waardering.

Waarden	Scores	Opmerkingen
<i>Belevingswaarde</i>		
Schoonheid	-	Wordt niet gescoord
Herinneringswaarde	-	Wordt niet gescoord
<i>Fysieke kwaliteit</i>		
Gaafheid	3	De vindplaats ligt diep genoeg dat latere grondroerende werkzaamheden niet reikten tot in het archeologisch niveau.
Conservering	2	De vindplaats ligt grotendeels boven het grondwater, maar ligt in een zuurstofarme omgeving. Hierdoor blijven organische resten redelijk goed geconserveerd.
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		
Zeldzaamheid	3	Vindplaatsen uit de pre-stedelijke periode zijn binnen de kern van Huissen niet of nauwelijks aangetroffen.
Informatiewaarde	3	Naar verwachting is het een intacte vindplaats die goed geconserveerd is en in potentie dus veel informatie kan leveren over een periode in de geschiedenis van Huissen waarvan nog weinig bekend is.
Ensemblewaarde	3	De verhouding van deze vindplaats ten opzichte van de latere gestichte stad is zeer onderzoekswaardig en kan beeld geven over de lokale verstedelijking.
Representativiteit	-	Niet van toepassing

Tabel 3: Scoretabel conform bijlage IV van de KNA.

Figuur 15: Beslissingsdiagram conform bijlage IV van de KNA voor vindplaats 1.

5.3. Waardering vindplaats 2 kloosterterrein

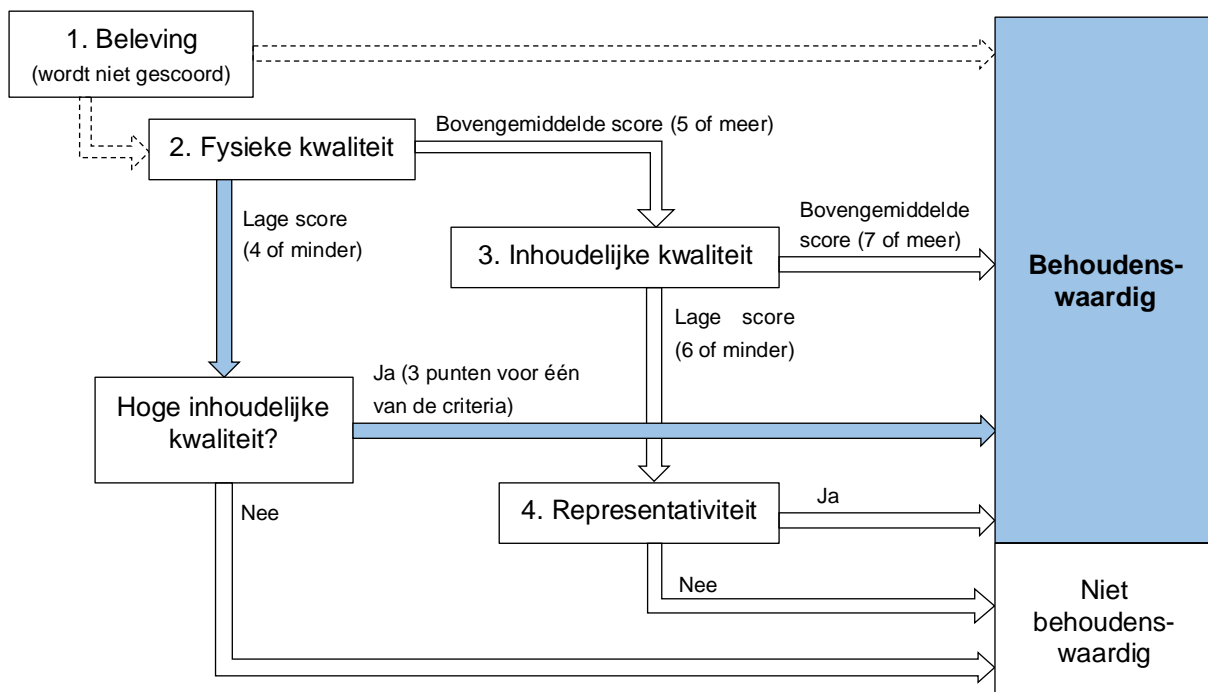
De vindplaats is behoudenswaardig op basis van onderstaande waardering.

Waarden	Scores	Opmerkingen
<i>Belevingswaarde</i>		
Schoonheid	-	Wordt niet gescoord
Herinneringswaarde	-	Wordt niet gescoord
<i>Fysieke kwaliteit</i>		
Gaafheid	2	In de werkput ter plaatse van waar bebouwing werd verwacht, zijn resten van de funderingen en een kelder aangetroffen. Deze resten zijn ook bewaard gebleven onder de 20 ^e -eeuwse bebouwingsresten.
Conservering	2	Er is niet voldoende informatie om deze score te onderbouwen. Wel is uit deze periode nog een organisch pakket van de kloostertuin aanwezig. Hier is echter niet voldoende informatie over verkregen.
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		
Zeldzaamheid	3	Kloosterterreinen worden maar zelden opgegraven. Deze opgraving kan daarom een waardevolle toevoeging zijn.
Informatiewaarde	2	Hoewel de contouren van het kloostergebouw bekend zijn van historische kaarten, betreft dit uitsluitend de situatie uit

		het begin van de 19 ^e eeuw. Oudere gebouwen en inrichtingen kunnen ook nog binnen het plangebied aanwezig zijn.
Ensemblewaarde	3	Het klooster was sinds het begin deel van het stadscentrum van Huissen en daarmee een belangrijk onderdeel van de ontwikkeling van de stad.
Representativiteit	-	Niet van toepassing

Tabel 4: Scoretabel voor vindplaats 2 conform bijlage IV van de KNA.

Figuur 16: Beslissingsdiagram conform bijlage IV van de KNA voor vindplaats 2.

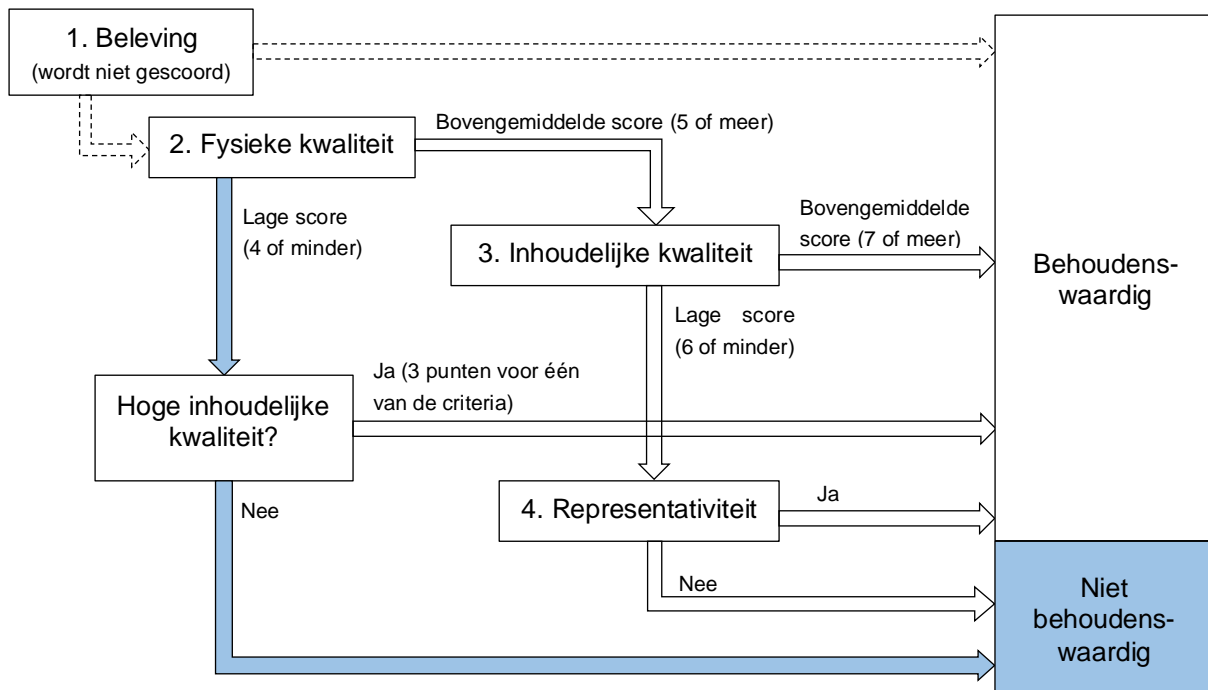
5.4. Waardering vindplaats 3 schoolgebouwen

De vindplaats is niet behoudenswaardig op basis van onderstaande waardering.

Waarden	Scores	Opmerkingen
<i>Belevingswaarde</i>		
Schoonheid	-	Wordt niet gescoord
Herinneringswaarde	-	Wordt niet gescoord
<i>Fysieke kwaliteit</i>		
Gaafheid	2	De resten van de vooroorlogse school zijn nog deels aanwezig en de onderste 40-50 cm van de kelderbak. Van

		de naoorlogse scholen was alles nog aanwezig onder het maaiveld ten tijde van de start van het onderzoek.
Conservering	1	De vondstlaag van deze vindplaats bevindt zich direct onder het maaiveld. Deze laag is sterk geroerd door de bouw- en sloopwerkzaamheden in de 20 ^e eeuw.
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		
Zeldzaamheid	1	20 ^e -eeuwse schoolgebouwen zijn niet uniek.
Informatiewaarde	1	Hoewel weinig bekend is van de vooroorlogse school, is juist veel bekend van de gebouwen van de naoorlogse scholen. De ondergrondse informatie voegt niets toe aan de reeds bekende (historische) informatie van het bovengrondse deel.
Ensemblewaarde	1	Een school is een belangrijk deel van een woonplaats. Omdat het echter gaat om de 20 ^e -eeuwse gebouwen, draagt het verhaal van deze gebouwen weinig bij aan het archeologisch bestand van Huissen.
Representativiteit	-	Niet van toepassing

Tabel 5: Scoretabel voor vindplaats 3 conform bijlage IV van de KNA.

Figuur 17: Beslissingsdiagram conform bijlage IV van de KNA voor vindplaats 2.

6. Strategie voor beantwoording van de onderzoeksvragen

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksvragen behandeld in het licht van de resultaten van de basisuitwerking. Er wordt aangegeven welk specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de vragen zo compleet mogelijk te kunnen beantwoorden. Dit hoofdstuk vormt de argumentatie voor de selectie die plaatsvindt in het volgende hoofdstuk.

1. *Hoe ziet de bodemopbouw er uit? In hoeverre is de bodem intact? Komt het overeen met de in het bureauonderzoek gestelde verwachting?*

De bodemopbouw bestaat uit een dik antropogeen pakket dat behoort tot de stadskern van Huissen sinds de 13^e eeuw. Het gaat om een ophoogpakket dat vermoedelijk is aangebracht tijdens het inrichten van de binnenstad tegen wateroverlast. Over dit historische pakket liggen geroerde lagen die zijn aangebracht voor het gebruik als kloostertuin en in de 20^e eeuw voor bebouwing.

De natuurlijke ondergrond in het gebied bestaat uit een pakket zavel dat vanaf de maximale ontgravingsdiepte van 2,5 m -mv (8,7 m NAP) is aangetroffen. Daarover is een humeuze laag aanwezig die wijst op een bouwvoor en daarmee een bewoonbaar oppervlak. Deze bouwvoor is afgedekt door een laag overstromingsafzettingen van de Nederrijn. De datering van deze afzettingen is niet bekend, maar vond vermoedelijk plaats tussen 1000 en 1200 na Chr. De archeologische sporen bevinden zich onder en boven deze overstromingslaag.

Hoewel in het plangebied enkele diepe en ondiepe verstoringen geconstateerd zijn, is het alsnog mogelijk om over het hele terrein resten aan te treffen uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. De verstoringen waren over het algemeen bekend voor de aanvang van het veldwerk, hoewel de mate van verstoring niet was vastgesteld. Het betreft de resten van de funderingen en kelder van de na-oorlogse schoolgebouwen. Het voor-oorlogse schoolgebouw was niet opgenomen in deze verwachting. Van dit gebouw is ook een kelder aangetroffen en hiervan zijn de ondergrondse resten grotendeels gesloopt tijdens de bovengrondse sloop. Het gat voor de bouw- en sloopwerkzaamheden is aangevuld met grof zand. Deze verstoringen reiken tot circa 1,5 m -mv (9,6 m NAP). Het blijft daarmee mogelijk om onder de bebouwingsresten nog resten van pre-stedelijk Huissen aan te treffen.

De verwachting uit het vooronderzoek was niet zeer specifiek. In de diepe ondergrond komen afzettingen voor van de stroomgordel van Meinerswijk (Formatie van Echteld, rivierklei op rivierzand). Deze zijn niet aangetroffen. Mogelijk zijn deze afzettingen afgedekt door afzettingen van de stroomgordel Malburgen en vervolgens door overstromingsafzettingen van de Nederrijn. Deze afzettingen zijn wel aangetroffen, als is de herkomst van de afzettingen niet duidelijk. De top van deze afzettingen ligt op circa 1,0 m -mv, onder het antropogene pakket. De top van verwachte zandige beddingafzettingen zou zich bevinden op circa 1,5 tot 2 m -mv, maar er is binnen 2,5 m -mv geen beddingzand aangetroffen.

Vanwege de verstoringen door de voormalige bebouwing was het niet overal mogelijk om een profielkolom te documenteren. Om de bodemopbouw in het hele plangebied beter te begrijpen dienen bij nader onderzoek enkele aanvullende profielkolommen te worden gedocumenteerd. Waar nodig zou ook door middel van een boring de ondergrond onderzocht kunnen worden voor een volledig beeld van het natuurlijke landschap.

2. *Is er sprake van één of meer vindplaatsen? Zo nee, wat is hiervoor de verklaring? Zo ja, beantwoord de onderstaande vragen:*

Er is sprake van meerdere vindplaatsen in het plangebied. Het gaat ten eerste om een nederzetting vóór de stedelijke stichting van Huissen, tussen circa 1000-1200 na Chr. Deze vindplaats kan mogelijk nog worden opgesplitst in een fase vóór en ná een overstroming, maar de gegevens zijn nu nog te beperkt om deze indeling te maken.

De tweede vindplaats die is aangetroffen, betreft het kloosterterrein. Het plangebied was vanaf de 14^e tot en met de 19^e eeuw deel van een kloosterterrein. Hiervan zijn enkele resten van gebouwen

aangetroffen. Na de sloop van de gebouwen bleef het onbebouwde deel van het plangebied in gebruik als tuin, zoals ook tijdens de kloosterperiode het geval was. Het zal daarom niet mogelijk zijn een onderscheid te maken tussen de resten van de tuin tijdens en na de aanwezigheid van het klooster.

De derde vindplaats die is aangetroffen is de 20^e-eeuwse bebouwing van de scholen. Het betreft de kelder en funderingen van de school uit de jaren 30 en de funderingen van de na-oorlogse schoolgebouwen.

De onderstaande vragen worden per vindplaats beantwoord.

1. Prestedelijk Huissen

3. *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*
De sporen wijzen op een vindplaats, mogelijk van een huisplaats met erf. De omvang van de vindplaats kon binnen de huidige onderzoeksgrenzen niet bepaald worden. In het westelijke deel van het plangebied zijn veel resten aangetroffen van kuilen, greppels en een put. Echter, in het oostelijke deel van het plangebied is dit niveau nauwelijks onderzocht door hoger gelegen resten van jongere vindplaatsen. Het is dus niet bekend of de vindplaats binnen de contouren van het plangebied begrensd kan worden, maar in elk geval loopt de vindplaats verder door naar het westen.

4. *Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?*
De sporen zijn nog in goede staat omdat ze afgedekt zijn door een ophoogpakket. De meeste verstoringen van de funderingen uit latere perioden hebben niet bereikt tot in dit niveau. De vindplaats ligt overwegend boven het niveau van het grondwater, maar in een zuurstofarme omgeving, waardoor organische resten relatief goed bewaard zijn gebleven. Het gaat dan met name om dierlijk botmateriaal dat is aangetroffen.

5. *Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?*
Op basis van de tot nu toe bekende gegevens is het niet mogelijk om een fasering in deze vindplaats te herkennen. Wel is het mogelijk dat de vindplaats te scheiden is door een overstromingsniveau. In hoeverre de vindplaats continue werd gebruikt voor en na deze overstroming, is nog niet bekend.

6. *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*
De vondsten bestaan uit aardewerk, dierlijk botmateriaal en natuursteen. Voorlopige datering van het aardewerk is in de vroege tot volle middeleeuwen.

7. *Uit welke periode dateren de eventuele sporen?*
Een voorlopige datering op basis van het vondstmateriaal in combinatie met historische gegevens plaatst de vindplaats tussen 1000 na Chr. toen het gebied bij Huissen werd ontgonnen, en 1300 na Chr. toen de stad Huissen was gesticht.

8. *Zijn er sporen aangetroffen die tot de limes kunnen behoren? Zo ja, welke?*
Nee, het onderzoek heeft geen resten uit de Romeinse tijd opgeleverd. Hierdoor is er geen indicatie dat de limes of daarbij horende resten zich in het plangebied bevinden.

9. *Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?*
De resten liggen op een zavelpakket dat is afgezet vanuit de Nederrijn. Ook is later, vermoedelijk in de 11^e of 12^e eeuw, nog een overstromingslaag afgezet. De diepere geologische context is niet bekend en valt buiten de onderzoeksdiepte van het plangebied tot 2,5 m -mv.

10. *Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende historische bebouwing?*
Deze vraag is niet van toepassing op de huidige vindplaats.

11. *Is de stadsmuur (deels) aangetroffen in het plangebied? Zo ja, hoe is deze opgebouwd?*
Nee, er zijn geen resten aangetroffen die behoren tot de stadsmuur.

12. *Zijn er resten aangetroffen die zijn toe te schrijven aan het kloostercomplex? Zo ja, welke?*
Deze vraag is niet van toepassing op de huidige vindplaats.

13. *Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende vindplaatsen in de omgeving?*
Binnen de contouren van het historische centrum van Huissen zijn nauwelijks resten uit de prestedelijke periode aangetroffen. Een verklaring hiervoor kan worden gevonden in het dikke ophoogpakket dat in de binnenstad werd aangebracht voor de bebouwing. Hierdoor reiken nieuwe ontwikkelingen zelden dieper dan de opgehoogde lagen. Een andere verklaring is dat voor het stichten van de stad Huissen in de 13^e eeuw de bebouwing meer richting het zuidoosten was geconcentreerd. Hier lag een Karolingische kerk met kerkhof en een kleine agrarische woon" kern". De resten van agrarische bewoning die in de omgeving van het ommuurde centrum van Huissen zijn gevonden, lijken overwegend tussen 1000 en 1200 te dateren. Er zou sprake zijn van een abrupt einde van de bebouwing rond 1200 (Neijenhuis 2002). De verstedelijking zou hieraan debet zijn.

14. *Zijn de vindplaatsen behoudenswaardig?*
De vindplaats is behoudenswaardig op basis van een waardering conform KNA bijlage IV.

2. Kloosterterrein

3. *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

De sporen betreffen resten van funderingen van ten minste één van de gebouwen die behoren tot het st. Elisabethconvent. De contouren van het kloosterterrein zijn bekend op basis van kaarten uit de Nieuwe tijd. Hieruit blijkt dat de vindplaats verder noordelijke en westelijk reikt. Het zuiden van het terrein was in gebruik als tuin. Hiervan is een laag aangetroffen, maar er zijn geen sporen die aan dit niveau kunnen worden gekoppeld. De muurfunderingen en kelder zijn wel nog in redelijk goede staat aanwezig.

4. *Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?*

De vindplaats is aangetroffen waar deze verwacht werd op basis van historisch kaartmateriaal. Ook waar deze resten worden bedekt door recentere bouwwerken, zijn ze nog redelijk intact.

5. *Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?*

Op basis van de beschikbare informatie kan geen fasering worden achterhaald. Het is mogelijk dat bijvoorbeeld de kelder een latere toevoeging is, maar dit kan niet met zekerheid worden gesteld.

6. *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*

De vondsten van deze vindplaats zijn aangetroffen bij het vrijleggen van het muurwerk. Ook zal vondstmateriaal dat in de tuinlaag aanwezig is, bij deze vindplaats horen. Tijdens de aanleg was het echter niet altijd mogelijk om onderscheid te maken in de humeuze lagen bij het verzamelen van de vondsten. Met uitzondering van de baksteenmonsters is het daarom niet mogelijk om bepaalde vondsten met zekerheid aan deze vindplaats te koppelen.

7. *Uit welke periode dateren de eventuele sporen?*

De ouderdom van de gebouwen zal moeten blijken uit nader onderzoek door een bouwhistoricus of archiefonderzoek. Wel is bekend dat de gebouwen in 1823 zijn gesloopt.

8. *Zijn er sporen aangetroffen die tot de limes kunnen behoren? Zo ja, welke?*

Nee, eventuele Romeinse resten werden dieper verwacht dat het niveau van deze vindplaats.

9. *Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?*

De vindplaats ligt op het historische ophogingspakket.

10. *Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende historische bebouwing?*

De ligging van de aangetroffen resten komen overeen met de ligging van een van de gebouwen van het klooster op het kadastraal minuutplan. S22 en S27 zijn de buitenmuren, muurresten S24-26 zijn van de binnenindeling, net als de kelder S23.

11. *Is de stadsmuur (deels) aangetroffen in het plangebied? Zo ja, hoe is deze opgebouwd?*
Nee. Gezien de ligging op het kloosterterrein, is het ook niet waarschijnlijk dat de stadsmuur wordt aangetroffen.
12. *Zijn er resten aangetroffen die zijn toe te schrijven aan het kloostercomplex? Zo ja, welke?*
Ja, deze vindplaats betreft de resten van een gebouw van het kloostercomplex.
13. *Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende vindplaatsen in de omgeving?*
Er is nog niet eerder onderzoek gedaan naar resten van het kloostercomplex. In de binnenstad zijn enkele resten van voormalige bebouwing aangetroffen die behoren tot de historische indeling van Huissen. Deze resten waren mogelijk gelijktijdig, maar hadden verder geen relatie tot de resten van het klooster.
14. *Zijn de vindplaatsen behoudenswaardig?*
De vindplaats is behoudenswaardig op basis van een waardering conform KNA bijlage IV.

3. Schoolgebouwen

3. *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*
Het betreft funderingsresten van de vooroorlogse jongens- en meisjesschool en funderingsresten van de naoorlogse schoolgebouwen. De ligging van deze gebouwen is exact bekend omdat de gebouwen pas zijn gesloopt voorafgaand aan het archeologisch onderzoek. Eventuele beschadigingen aan deze resten zijn het resultaat van doelgerichte sloop van de gebouwen.
4. *Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?*
De funderingsresten zijn nog grotendeels intact aanwezig onder het maaiveld.
5. *Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?*
In de jaren '30 van de 20^e eeuw is een jongens- en meisjesschool gebouwd langs de Langekerkstraat. Dit gebouw is tijdens de Tweede Wereldoorlog door een brandbom verwoest. Het gebouw is afgebroken en vervangen door nieuwe gebouwen waarvan bekend is dat deze uiterlijk in 1953 voltooid waren. Bij de meisjesschool is later nog een aanbouw in het zuiden geplaatst.
6. *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*
Er zijn geen vondsten die met zekerheid aan deze fase kunnen worden gekoppeld. Dit is met name omdat het oppervlak ten tijde van de aanwezigheid van de gebouwen al verhard was, waardoor er geen sprake is van een vondstenniveau.
7. *Uit welke periode dateren de eventuele sporen?*
De muurresten dateren uit de 20^e eeuw, vanaf de jaren '30.
8. *Zijn er sporen aangetroffen die tot de limes kunnen behoren? Zo ja, welke?*
Nee, eventuele Romeinse resten werden dieper verwacht dat het niveau van deze vindplaats.
9. *Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?*
Deze vraag is niet van toepassing op de huidige vindplaats. De resten bevinden zich namelijk in een antropogeen pakket.
10. *Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende historische bebouwing?*
De aanwezigheid van de vooroorlogse school is niet bekend op basis van topografische kaarten en nauwelijks op basis van kadastrale kaarten. De aanwezigheid is met name aangetoond op basis van een luchtfoto uit de Tweede Wereldoorlog. Nader archiefonderzoek kan hier mogelijk meer duidelijkheid over verschaffen.
- De naoorlogse schoolgebouwen waren tot voor kort nog aanwezig.
11. *Is de stadsmuur (deels) aangetroffen in het plangebied? Zo ja, hoe is deze opgebouwd?*
Nee, deze wordt ook niet verwacht in de ondiepe bovengrond van het plangebied.

12. Zijn er resten aangetroffen die zijn toe te schrijven aan het kloostercomplex? Zo ja, welke?
Deze vraag is niet van toepassing op de huidige vindplaats.

13. Hoe verhouden de aangetroffen resten zich tot de bekende vindplaatsen in de omgeving?
Vindplaatsen in de omgeving zijn nauwelijks toegespitst op de 20^e eeuw. De schoolgebouwen zijn deel van de kern van Huissen, die in de naoorlogse periode deels weer is opgebouwd.

14. Zijn de vindplaatsen behoudenswaardig?
De vindplaats is niet behoudenswaardig op basis van een waardering conform KNA bijlage IV.

7. Advies

Vanwege de uitgebreide onderbouwing, wordt onderzoeksvraag 15, met betrekking tot het advies voor nader onderzoek, in een apart hoofdstuk behandeld.

15. Welk advies kan op basis van de resultaten worden gegeven ten aanzien van de voorgenomen bouwplannen?

De bouwplannen bestaan uit het ontgraven van een kelderbak voor een parkeergarage tot 2,5 m -mv (circa 8,7 m NAP). De wijze en exacte contouren van de ontgraving zijn in deze fase nog niet met zekerheid bekend. Binnen deze ontgraving is het mogelijk om resten van drie vindplaatsen aan te treffen. De jongste vindplaats, vindplaats 3 met 20^e-eeuwse schoolgebouwen, is niet behoudenswaardig. Voor dit niveau geldt daarom het advies om geen nader onderzoek uit te laten voeren.

Voor de overige twee vindplaatsen wordt wel geadviseerd om deze nader te laten onderzoeken. Vindplaats 2 is het kloostercomplex. De resten die hiervan zijn aangetroffen vallen samen met de bekende contouren van de bebouwing. Het zal daarom mogelijk zijn om deze muurresten te volgen op basis van het kaartmateriaal. Of in de rest van het plangebied nog bebouwing aanwezig is uit deze periode is niet bekend. Het gebied stond bekend als kloostertuin, maar het mogelijk dat in de afgelopen eeuwen binnen de contouren van het plangebied gebouwen hebben gestaan. De resten van de funderingen van het klooster zijn aangetroffen vanaf een niveau van 0,8 m -mv (10,3 m NAP). Dit niveau komt overeen met de onderkant van de humeuze laag die is geïnterpreteerd als kloostertuin. Eventuele sporen in de tuin zouden ook vanaf dit niveau zichtbaar worden. Daarom geldt het advies om vanaf van 0,8 m -mv (10,3 m NAP) de graafwerkzaamheden onder archeologische condities te laten verlopen.

Voor vindplaats 1, de pre-stedelijke resten, geldt ook een advies voor nader onderzoek. Resten uit deze periode worden verwacht onder de ophooglaag, vanaf circa 1,2 m -mv (9,9 m NAP). De onderkant van de diepe sporen reikt vermoedelijk dieper dan de ontgravingsdiepte van 2,5 m -mv (8,7 m NAP), zoals bij de (water)put. In overleg met de opdrachtgever en het bevoegd gezag dient te worden gekeken of het mogelijk is om deze diepe sporen volledig te onderzoeken. Het is waarschijnlijk de enige kans om deze sporen te onderzoeken, ook al blijven ze in de ondergrond aanwezig.

Het advies voor nader onderzoek krijgt de vorm van een opgraving. Voor de nieuwbouw dient de kelderbak toch ontgraven te worden en tevens moeten de graafwerkzaamheden begeleid worden door een OOO-team in verband met het risico op resten van munitie uit de Tweede Wereldoorlog. Om de werkzaamheden soepel te laten verlopen en geen dubbel werk te hebben, wordt geadviseerd om de kelderbak direct te laten ontgraven voor de nieuwbouw. Hiermee wordt de vrijheid gecreëerd voor een flexibele en praktische uitvoering van de graafwerkzaamheden zonder af te doen aan de kwaliteit van een opgraving.

Tevens wordt geadviseerd om de uitwerking van het specialistisch onderzoek van het proefsleuvenonderzoek te combineren met de uitwerking van de opgraving. De reden hiervoor is dat in het proefsleuvenonderzoek relatief weinig resten zijn gevonden van de verschillende vindplaatsen. Door deze gegevens te combineren met aanvullende gegevens van de opgraving, wordt een veel completer beeld verkregen. Wel wordt geadviseerd om voorafgaand aan de opgraving een quickscan uit te laten voeren van het aangetroffen aardewerk dat aan vindplaats 1 kan worden toegeschreven. Daarmee kan een voorlopige datering van de vindplaats worden achterhaald.

8. Uitwerkingsplan

In dit hoofdstuk wordt weergegeven welke vondsten en monsters naar aanleiding van het vorige hoofdstuk geselecteerd worden voor specialistische waardering of analyse, conservering en/of restauratie of voor verwijdering (deselectie).

8.1. Sporen en profielen

De grondsporen zullen worden bestudeerd door een (senior) KNA archeoloog en per vindplaats worden besproken. Daarbij worden de coupes bekeken en een vergelijking gemaakt van de aangetroffen sporen om te achterhalen of er sprake is van structuren.

Alle gemetselde sporen en baksteenmonsters zullen worden beken door een bouwhistoricus (M. van Dam). Het beoogde doel is het volledig maken van de murencatalogus en tekening die tijdens het veldwerk zijn opgesteld, door deze aan te vullen met dateringen, functies, ruimtelijke interpretatie (onder meer onderscheid bebouwde delen / achterterreinen), faseringen (hergebruik) en verloop (mogelijke koppelingen tussen verschillende muurfragmenten). De bouwhistoricus zal het resultaat vergelijken met historisch kaartmateriaal. De beoogde producten van de analyse door de bouwhistoricus zijn een aangevulde murencatalogus, faseringskaarten met interpretatie van de aangetroffen bebouwingsresten, kaarten waarin een koppeling wordt gemaakt met het historisch kaartmateriaal.

De profielen zullen worden bekeken en geanalyseerd door een fysisch geograaf (A. Wilbers). Op basis van de nadere vondstdeterminatie (zie onder) zal de archeoloog die de uitwerking verzorgt, proberen de diverse lagen te dateren.

8.2. Specialistische waardering en analyse

Onderstaande vondsten en monsters worden na goedkeuring door de opdrachtgever en de bevoegde overheid overgedragen voor externe waardering of analyse. De selectie is gemaakt op basis van het behoren tot een vindplaats of archeologisch interessant niveau (Tabel 6). Daarbij behoren alle vondsten die toegeschreven kunnen worden aan sporen S1-27 en lagen S9002 en S9010. De vondsten uit de puinige bovengrond (S9001) en uit moderne verstoringen (S9999) worden gedeselecteerd voor verder onderzoek. Deze aantallen staan in de laatste kolom vermeld.

Categorie	Aantal	Voorgestelde analyse/waardering	Uitwerking	Aantal deselectie
Keramik	159	Beschrijving, datering in ABR-periodes, indeling in bakselgroepen en vormtypen. Aardewerk wordt integraal gedetermineerd ten behoeve van het dateren van de sporen en het aanwijzen van baksel, oppervlaktebehandeling, vorm/functie, gebruikssporen en andere opvallende kenmerken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het 'Deventersysteem'.	A. Griffioen	106
Metaal	14 2	Selectieadvies voor alle 14 vondsten. Beschrijving, datering in ABR-periodes, indeling in vormtypen, advies voor conservering of deselectie voor vondsten uit archeologische context.	M. Hendriksen (ArcheoMetaal)	12
Bouwmetaal	17	Beschrijving (omvang, kleur, hardheid, mortel, hergebruik) en datering (aan de hand van baksteenformaten, baksel, hardheid, mortel, etc.)	M. van Dam (IDDS Archeologie)	9
Bot	104	Determinatie op soort, deel van het skelet en bewerkingssporen.	Y. Meijer (IDDS Archeologie)	74

Categorie	Aantal	Voorgestelde analyse/waardering	Uitwerking	Aantal deselectie
Glas	8	Beschrijving, datering in ABR-periodes, indeling in vormtypen	n.t.b.	6
Steen	10	Beschrijving, datering in ABR-periodes, indeling in vormtypen	n.t.b.	7

Tabel 6. Voorstel voor uitwerking en (de)selectie.

8.3. Schoonmaken en conserveren

Al het metaal dient gestabiliseerd maar niet vrij gelegd te worden. Het aangetroffen metaal is vluchtig bekeken door de beoogde specialist (M. Hendriksen). Naar verwachting zijn er geen behoudenswaardige vondsten verzameld. Alle vondsten worden ter onderbouwing van de selectie voor conservering en deponering naar de specialist gestuurd. Op basis van context zijn twee fragmenten geselecteerd voor nader onderzoek (V22.1 en V50.1). Deze vondsten worden, indien archeologisch relevant, na goedkeuring door de opdrachtgever en de bevoegde overheid overgedragen voor schoonmaken en conserveren.

8.4. Deponering

Na afloop van het onderzoek worden de vondsten in overleg met de depotbeheerder geleverd aan het Provinciaal depot voor Bodemvondsten Gelderland. Het exacte aantal vondsten is in dit stadium nog niet vast te stellen omdat pas na specialistisch onderzoek exact bekend is hoeveel vondsten in aanmerking komen voor conservering en voor deselectie. Er wordt uitgegaan van het deponeren van circa 500 vondsten, bestaande uit keramiek, glas, bot, bouw materiaal en natuursteen.

De metalen vondsten zullen na documentatie en deselectie door de beoogde specialist worden verwijderd en niet worden gedeponerd. Het gaat daarbij vermoedelijk om alle metalen vondsten.

Literatuur en kaarten

- Carmiggelt, A. en P.W.J.M. Schulten, 2002: *Leidraad 1 Veldhandleiding Archeologie*, College voor de Archeologische Kwaliteit, Zoetermeer.
- Centraal College van Deskundigen (CCvD), 2006: *Leidraad KNA Eerste Hulp bij Kwetsbaar vondstmateriaal*.
- Centraal College van Deskundigen (CCvD), 2009: *Leidraad KNA Proefsleuvenonderzoek*, versie 1.01.
- Centraal College van Deskundigen (CCvD), 2018: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) versie 4.1*.
- Cohen, K.M. & E. Stouthamer, 2012. Digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta. Universiteit Utrecht, Utrecht.
- Cohen, K.M., E. Stouthamer, W.Z. Hoek, H.J.A. Berendsen & H.F.J. Kempen, 2009. Zand in banen: zanddieptekaarten van het rivierengebied en het IJsseldal van de provincies Gelderland en Overijssel. Provincie Gelderland/Universiteit Utrecht, Arnhem/Utrecht.
- Habraken, J., 2017. *Handboek archeologisch onderzoek binnen de regio Arnhem. Eisen en kaders voor onderzoek en beoordeling van rapporten*. Provincie Gelderland en Regio Arnhem, Arnhem.
- Hogervorst, M., 2020: *Doelenstraat 3-39 te Huissen, gemeente Lingewaard. Definitieve Opgraving onder protocol Archeologische Begeleiding*, Leusden (Synthegra Rapport S200023-C).
- Jansen, Th., 1981. Dertig jaar stadskemonderzoek in Huissen. *Westerheem* XXX, no. 3/4, pp. 134-141.
- Koekkelkoren, A.M.H.C., 2022: *Plan van aanpak. Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven. Aloysiuslocatie in Huissen, gemeente Lingewaard*, Noordwijk (intern rapport, IDDS Archeologie).
- Moerman, S., 2021: *Programma van Eisen. Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. proefsleuven. Aloysiuslocatie in Huissen, gemeente Lingewaard*, Noordwijk (IDDS Archeologie).
- Neijenhuis, C.G., 2002: *Huissen van prehistorie tot middeleeuwen*, Bijdragen tot geschiedenis van Huissen XIV, Historische Kring Huessen.
- noaa.cultureelerfgoed.nl
- Staay, J. van der, 1990. Geologische kaart van Nederland 1:50.000, kaartblad 40 West. Rijks Geologische Dienst, Haarlem.
- Vosselman, J. / B.J.G. van Snippenburg / E.M. Witmer, 2019: *Plangebied Aloysiuslocatie (Lange Kerkstraat) en Raadhuisplein te Huissen, gemeente Lingewaard; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek*, Weesp (RAAP-rapport 4022).
- Zweers, J.H.F. /E.J.Th.A.M.A. Smit, 2014: *Kaarten van Huissen 1586-1818*, Historische Kring Huessen.

Lijst van afkortingen en begrippen

Afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
AMZ	Archeologische Monumentenzorg
Archis	Archeologisch Informatie Systeem
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode
AWN	Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland
BP	Before Present (Present = 1950)
GHG	Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand
GLG	Gemiddeld Laagste Grondwaterstand
GPS	Global Positioning System
indet	ondetermineerbaar
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Verklarende woordenlijst

¹⁴ C-datering	(ook wel C14-datering) Bepaling van gehalte aan radioactieve koolstof ¹⁴ C van organisch materiaal (hout, houtskool, veen, schelpen e.d.) waaruit de ¹⁴ C-ouderdom kan worden afgeleid. Deze ouderdom wordt opgegeven in jaren vóór 1950 na Chr. (jaren BP) met daaraan toegevoegd de aan de meting verbonden mogelijke afwijking (standaarddeviatie)
Allerød tijd	Korte, relatief warme periode uit de laatste ijstijd (Weichselien), ca. 11.800-11.000 jaar geleden
antropogeen	Ten gevolge van menselijk handelen (door mensen veroorzaakt/gemaakt)
Archis-melding	Elke melding bij het centraal informatiesysteem (Archis)
artefact	Alle door de mens vervaardigde of gebruikte voorwerpen
bioturbatie	Verstoring van de oorspronkelijke bodemstructuur en/of transport van materiaal door plantengroei en dierenactiviteiten
Bølling tijd	Korte, relatief warme periode uit de laatste ijstijd (Weichselien), ca. 13.500-12.000 jaar geleden
Boreaal	Tijdvak, onderafdeling van het Holoceen, gekarakteriseerd door een gematigd en continentaal klimaat en een bebost landschap gedomineerd door loofbomen (datering ca. 6800-5500 voor Chr.)
buitendijks	Gronden die aan de rivierzijde van een dijk liggen. In het buitendijkse gebied liggen de uiterwaarden
castellum	Romeins legerkamp
conservering	Mate waarin grondsporen, anorganische en organische archeologische resten bewaard zijn
couperen	Het maken van één of meer verticale doorsneden door een spoor of laag om de aard, diepte, vullingen, vorm en relaties met andere fenomenen vast te stellen
crematie	Begraving met gecremeerd menselijk bot
crevasse	Doorbraakgeul door een oeverwal
dagzomen	Aan de oppervlakte komen, zichtbaar worden van gesteenten (met inbegrip van zand, klei, etc.)

dekzand	Fijnzandige afzettingen die onder periglaciale omstandigheden voornamelijk door windwerking ontstaan zijn; de dekzanden van het Weichselien vormen in grote delen van Nederland een 'dek' (Formatie van Boxtel)
Dryas	Laatste gedeelte van de laatste ijstijd (Weichselien), ca. 20.000-10.000 jaar geleden
Edelmanboor	Een handboor voor bodemonderzoek
Eemien	Interglaciaal tussen de voorlaatste en laatste ijstijd (Saalien en Weichselien), ca. 130.000-120.000 jaar geleden
eerdgrond	Grond met een humushoudende minerale bovengrond van meer dan 50 cm, ontstaan door invloed van de mens
eolisch	Door de wind gevormd, afgezet
fluviaal	Door rivieren gevormd, afgezet
gaafheid	Mate van (fysieke) verstoring van de bodem, zowel in verticale zin (diepte) als in horizontale zin (omvang)
Hollandveen	Holocene formatie, ontstaan vanaf 3500 voor Chr.
Holoceen	Jongste geologisch tijdvak dat nog steeds voortduurt (vanaf de laatste ijstijd: ca. 8800 jaar voor Chr.)
horizont	Kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humus	Organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
ijzeroer	IJzeroxydehydrataat, een ijzererts dat vooral in vlakke landstreken, in dalen en moerassige gebieden op geringe diepte voorkomt
in situ	Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponneerd, weggegooid of verloren
inhumatie	Begraving met niet gecremeerd menselijk bot
interstediaal	Een warmere periode tijdens een ijstijd (glaciaal)
kom	Laag gebied waar na overstroming van een rivier vaak water blijft staan en klei kan bezinken
kreek	Waterweg waarbij het water vanuit zee of rivier onder invloed van het getijde in- en uitstroomt
kronkelwaard	Deel van een stroomgebied omgeven – en grotendeels opgebouwd – door een meander
kwel	Door hydrostatische druk aan het oppervlakte treden van grondwater
laag	Een vervolgbare grondeenheid die op archeologische of geologische gronden als eenheid wordt onderscheiden
leem	Grondsoort die wordt gekenmerkt door een samenstelling van meer dan 50% silt, minder dan 50% zand en minder dan 25% klei
Limes	de noordgrens van het Romeinse rijk
lithologie	Wetenschap die zich bezighoudt met de beschrijving en het ontstaan van de sedimentaire gesteenten
löss	Door de wind gevormde afzetting van zeer fijnkorrelig materiaal waarvan het overgrote deel van de korrels (60-85%) kleiner is dan 0,063 mm
lutum	Kleideeltjes kleiner dan 0,002 mm
meander	Min of meer regelmatige lusvormige rivierbocht
meanderen	(van rivieren of beken) Zich bochtig door het landschap slingeren
oeverwal	Langgerekte rug langs een rivier of kreek, ontstaan doordat bij het buiten de oevers treden van de stroom het grovere materiaal het eerst bezinkt
OSL-datering	Dateringsmethode waarmee op grond van energieverval kan worden bepaald wanneer een fragment kwarts (zand) voor het laatst heeft blootgestaan aan direct zonlicht
oxidatie	Reactie met zuurstof (roesten/corrosie bij metalen; 'verbranding' bij veen)
plaggendek	Verhoogd bouwland, ontstaan door ophoging ten gevolge van bemesting. Voor de bemesting werden pluggen of met zand vermengde potstalmest opgebracht

plangebied	Gebied waarbinnen de realisering van de planvorming het bodemarchief kan bedreigen
Pleistoceen	Geologisch tijdperk dat ca. 2,3 miljoen jaar geleden begon. Gedurende deze periode waren er sterke klimaatwisselingen van gematigd warm tot zeer koud (de vier bekende ijstijden). Na de laatste ijstijd begon het Holoceen (ca. 8800 voor Chr.)
podzol	Goed ontwikkelde bodem in gebieden met veel neerslag
pollenanalyse	De bestudering van fossiele stuifmeelkorrels en sporen waardoor een beeld van de vegetatiegeschiedenis gevormd kan worden. Uit de vegetatiegeschiedenis kan het klimaat worden gereconstrueerd
prehistorie	Dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven
rivierduin	Door verstuiving uit een riviervlakte hierlangs ontstaan duin (in Nederland meestal Weichselien of Vroeg Holoceen van ouderdom)
Saalien	Voorlaatste ijstijd, waarin het landijs tot in Nederland doordrong en de stuwwallen werden gevormd, ca. 200.000-130.000 jaar geleden
silt	Zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm
slak	Steenachtig afval van metaal- of aardewerkproductie
spieker	Op palen geplaatst opslaghuisje
stratigrafie	Opeenvolging van lagen in de bodem
stroomgordel	Het geheel van rivieroeverwal-, rivierbedding- en kronkelwaard-afzettingen, al dan niet met restgeul(en)
stroomrug	Oude riviergeul die zodanig is opgehoogd met zandige afzettingen dat de rivier een nieuwe loop heeft gekregen; blijft door inklinking van de komgebieden als een rug in het landschap liggen
terras (rivier-) vaaggronden	Door een rivier verlaten en daarna versneden dalbodem Minerale gronden zonder duidelijke podzol-B-horizont, zonder briklaag en zonder minerale eerdlaag
vicus	Een burgerlijke nederzetting uit de Romeinse tijd met een stedelijk karakter maar zonder stadsrechten
vindplaats Weichselien	Ruimtelijk begrensd gebied waarbinnen zich archeologische informatie bevindt Geologische periode (laatste ijstijd, waarin het landijs Nederland niet bereikte), ca. 120.000-10.000 jaar geleden
zavel	Grondsoort die tussen 8 en 25% lutum (kleideeltjes kleiner dan 0,002 mm) bevat
zeldzaamheid	Mate waarin een bepaald type monument schaars is (of is geworden) voor een periode of in een gebied

Bijlage 1: Topografische kaart

Legenda

 plangebied

IDDS
's- Gravendijkseweg 37
2201 CZ Noordwijk
info@idds.nl
IDDS.NL

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
T 071 - 402 85 86

Project: Aloysiuslocatie, Huissen

OM nr. 5220030100

Projectnr.: A0006

Schaal: 1:25.000

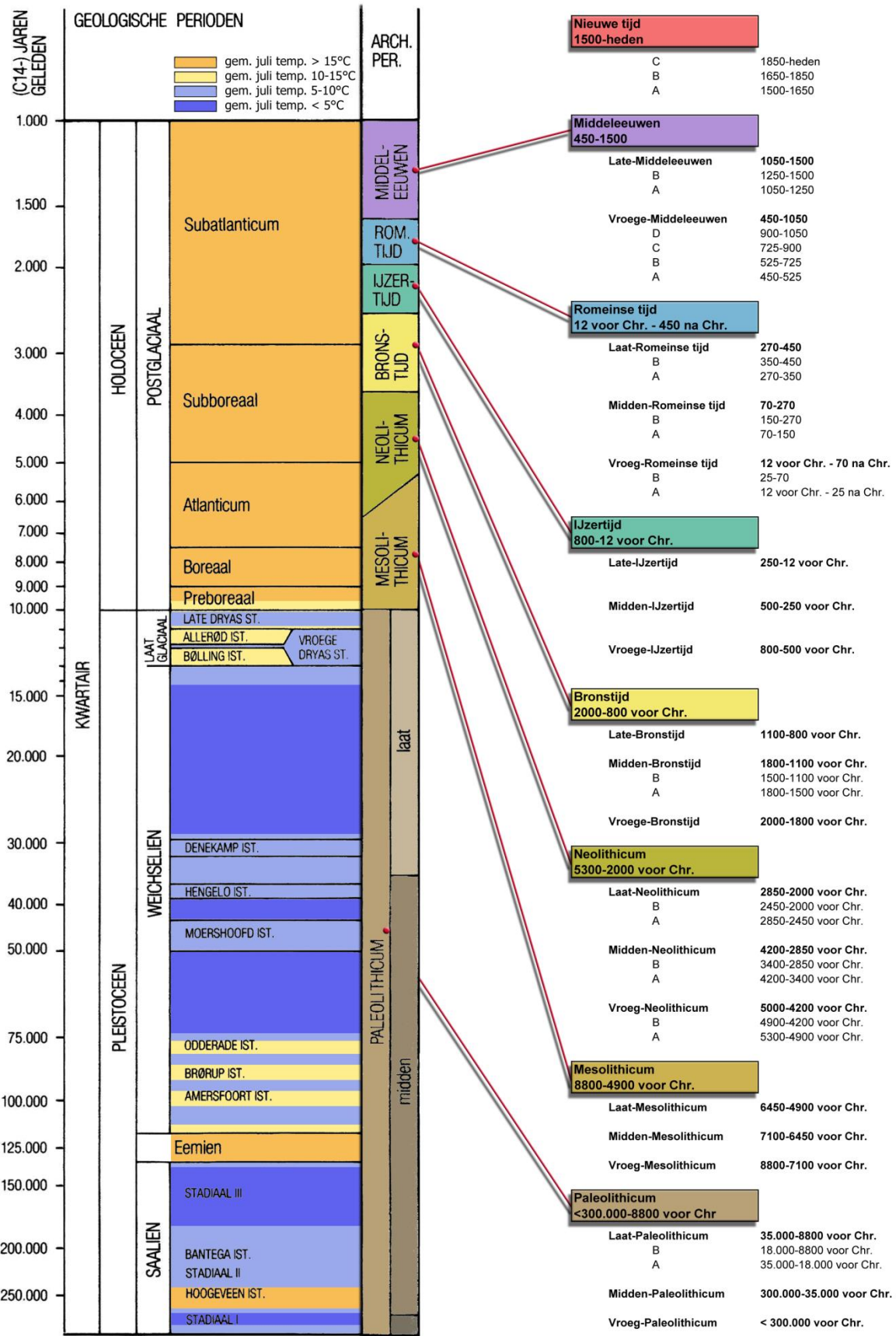
Tekenaar: AKO

Versie: 1

Formaat: A4

Datum: 9-5-2022

Bijlage 2: Periodentabel

Bijlage 3: Overzichtskaart

Legenda

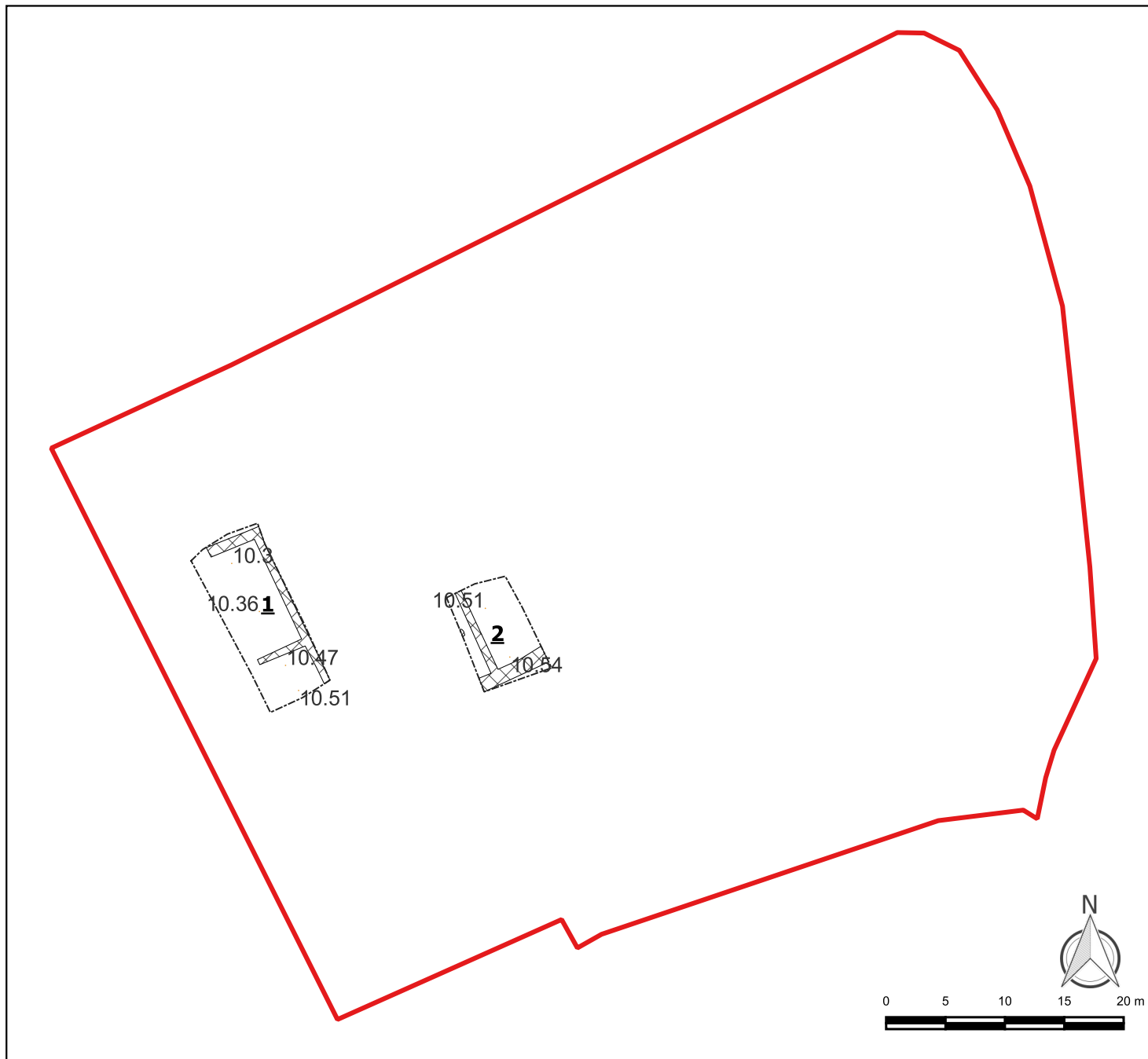
- plangebied
- werkput vlak [2]
- Maaiveldhoogte
- voormalige indeling
- gymzaal
- jongensschool
- kelder
- meisjesschool
- toegangspoort
- bebouwing 1818

IDDS
 's- Gravendijkseweg 37
 2201 CZ Noordwijk
 IDDS.NL

Postbus 126
 2200 AC Noordwijk
 info@idds.nl
 T 071 - 402 85 86

Project: Aloysiuslocatie, Huissen	
OM nr. 5220030100	Versie: 1
Projectnr.: A0006	Formaat: A4
Schaal: 1:500	Datum: 9-5-2022
Tekenaar: AKO	

Legenda

- plangebied
- werkput
- verstorings (S9999)
- vlakhoogte

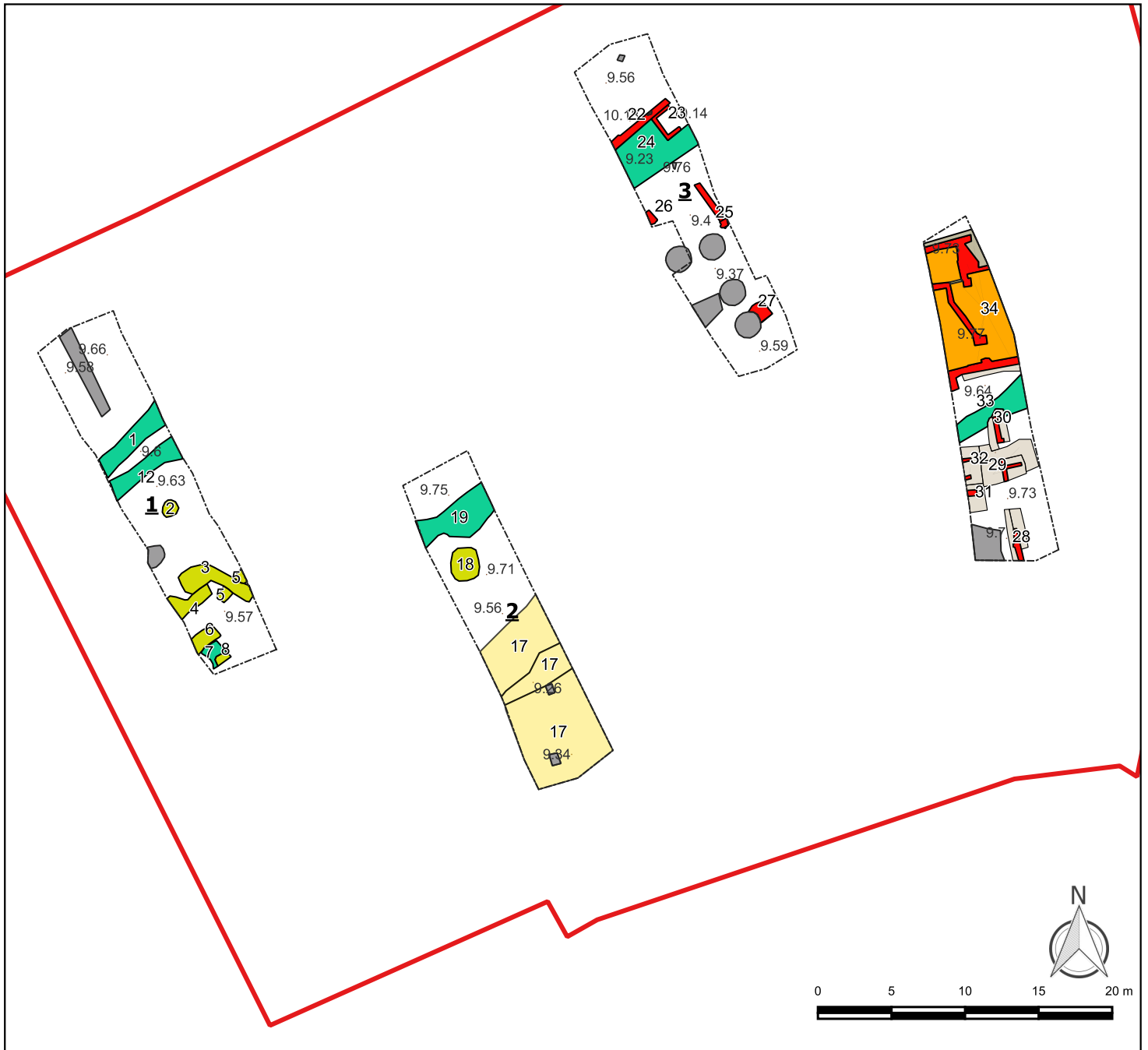

IDDS
 's- Gravendijckseweg 37
 2201 CZ Noordwijk
 IDDS.NL

Postbus 126
 2200 AC Noordwijk
 info@idds.nl
 T 071 - 402 85 86

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Project: Aloysiuslocatie, Huissen	
OM nr. 5220030100	Versie: 1
Projectnr.: A0006	Formaat: A4
Schaal: 1:500	Datum: 9-5-2022
Tekenaar: AKO	

Legenda

- plangebied
- werkput
- vlakhoogte
- Vloer
- Insteek
- Dorpel
- Spooraard**
- Greppel
- Sloop
- Kuil
- Kelder
- Muurfundering
- Keldermuur
- Keldervloer
- Keldervulling
- Laag
- Recent

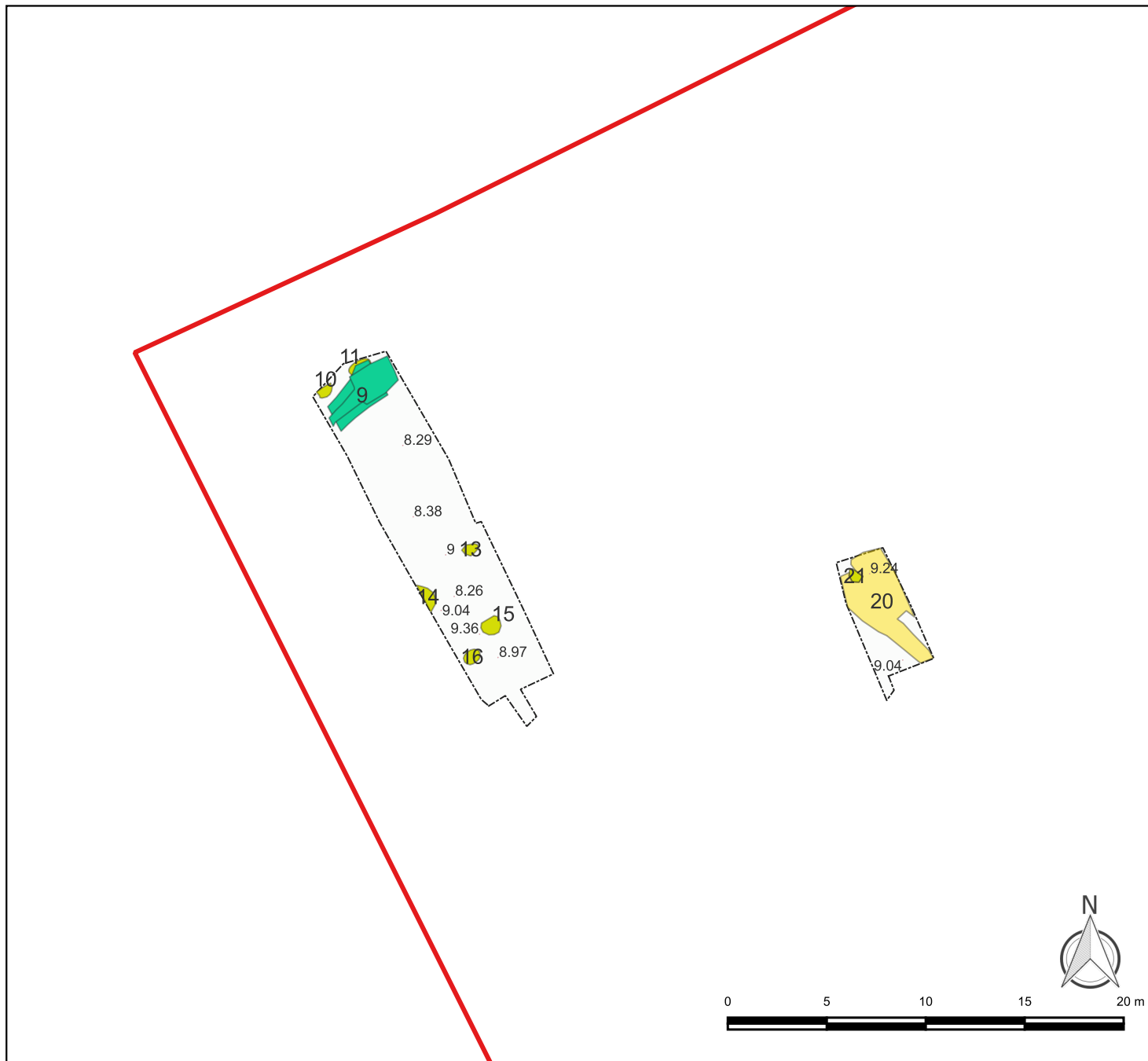

IDDS
 's- Gravendijckseweg 37
 2201 CZ Noordwijk
 IDDS.NL

Postbus 126
 2200 AC Noordwijk
 info@idds.nl
 T 071 - 402 85 86

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Project: Aloysiuslocatie, Huissen	
OM nr. 5220030100	Versie: 1
Projectnr.: A0006	Formaat: A4
Schaal: 1:400	Datum: 9-5-2022
Tekenaar: AKO	

Legenda

- plangebied
- werkput
- vlakhoogte

Spooraard

- Greppel
- Kuil
- Vlek (indet)

IDDS
 's- Gravendijckseweg 37
 2201 CZ Noordwijk
 IDDS.NL

Postbus 126
 2200 AC Noordwijk
 info@idds.nl
 T 071 - 402 85 86

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Project: Aloysiuslocatie, Huissen	
OM nr. 5220030100	Versie: 1
Projectnr.: A0006	Formaat: A4
Schaal: 1:300	Datum: 9-5-2022
Tekenaar: AKO	

Bijlage 5. Sporenlijst

WP	vlak	spoor	omschrijving	NAP (m) top	opmerking
1	2	1	greppel	9,55	
1	2	2	kuil	9,6	
1	2	3	kuil	9,65	veel vondstmateriaal
1	2	4	kuil	9,65	onregelmatige vorm
1	2	5	kuil	9,65	doorsneden door S3, ondiep maar sterk humeus
1	2	6	kuil	9,5	middeleeuws aardewerk
1	2	7	kuil	9,5	
1	2	8	kuil	9,5	
1	3	9	greppel	9,35	lijkt beetje spits aan de onderzijde
1	3	10	kuil	9,3	in putwand
1	3	11	kuil	9,3	was eerst deel van S9, bij verdiepen bleken het twee sporen
1	2	12	greppel	9,6	parallel aan S1
1	3	13	kuil	9	natuurlijk
1	3	14	kuil	9	
1	3	15	kuil	9,35	
1	3	16	kuil	9	
2	2	17	laag	9,6 / 9,3	brede en diepe humeuze zone, mogelijk ophoog/opvulpakket vóór bebouwing
2	2	18	put	9,7	middeleeuws aardewerk in insteek, vermoedelijk tonput. Onderkant niet bereikt in coupe
2	2	19	greppel	9,85	
2	3	20	greppel	9,2	brede zone, mogelijk twee versmolten greppels
2	3	21	kuil	9,2	
3	2	22	muurfundering	10,25	
3	2	23	kelder	10,3	
3	2	24	greppel	9,75	
3	2	25	muurfundering	10,3	
3	2	26	muurfundering	10	
3	2	27	muurfundering	9,6	
4	2	28	muurfundering	9,75	
4	2	29	muurfundering	10,6	
4	2	30	muurfundering	10,45	
4	2	31	muurfundering	10	
4	2	32	muurfundering	10	
4	2	33	greppel	9,65	
4	2	34	kelder	10,4 / 9,8	
		9000	ophogingslaag		bouwzand
		9001	ophogingslaag		puinhoudende ophooglaag
		9002	laag		oude bouwvoor voor stichten stad
		9999	recente verstoring		donkere, modern puinhoudende kuil

Bijlage 6. Vondstenlijst

vnr	categorie	aantal	gewicht	spoor	put	vlak	vak	vul	uitwerkingsvoorstel
1.1	Dierlijk bot	4	92	9001	1	1	2		deselectie - ophooglaag
1.2	Aardewerk onbepaald	11	439	9001	1	1	2		deselectie - ophooglaag
2.1	Aardewerk onbepaald	3	50,1	9002	1	2	3		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
3.1	Baksteen	1		9002	1	2	4		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
3.2	Steen onbepaald	1	300,5	9002	1	2	4		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
3.3	Dierlijk bot	1	18,7	9002	1	2	4		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
3.4	Aardewerk onbepaald	6	286,5	9002	1	2	4		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
4.1	Dierlijk bot	2	17,6	3	1	2	5	1	spoor vindplaats 1
4.2	Steen onbepaald	2	2206,6	3	1	2	5	1	spoor vindplaats 1
4.3	Aardewerk onbepaald	16	988,2	3	1	2	5	1	spoor vindplaats 1
5.1	Dierlijk bot	3	17,9	5	1	2	5	1	spoor vindplaats 1
5.2	Aardewerk onbepaald	4	64	5	1	2	5	1	spoor vindplaats 1
6.1	Aardewerk onbepaald	1	56,8	2	1	2	3	1	spoor vindplaats 1
6.2	Dierlijk bot	2	46,2	2	1	2	3	1	spoor vindplaats 1
7.1	Aardewerk onbepaald	2	30	8	1	2	5		spoor vindplaats 1
7.2	Baksteen	1	44,5	8	1	2	5		spoor vindplaats 1
8.1	Aardewerk onbepaald	1	119	8	1	2	5	3	spoor vindplaats 1
8.2	Dierlijk bot	1	166,2	8	1	2	5	3	spoor vindplaats 1
9.1	Dierlijk bot	4	39,1	7	1	2	5		spoor vindplaats 1
9.2	Aardewerk onbepaald	5	41,2	7	1	2	5		spoor vindplaats 1
9.3	Bouwmateriaal keramisch	1	24	7	1	2	5		spoor vindplaats 1
10.1	Dierlijk bot	9	375,2	6	1	2	5		spoor vindplaats 1
10.2	Gedraaid Aardewerk	6	64,8	6	1	2	5		spoor vindplaats 1
10.3	Aardewerk middeleeuwen	3	24,3	6	1	2	5		spoor vindplaats 1
11.1	Dierlijk bot	2	172,9	1	1	2	2	1	spoor vindplaats 1
11.2	Aardewerk onbepaald	2	9,1	1	1	2	2	1	spoor vindplaats 1
12.1	Aardewerk onbepaald	1	153,6	1	1	2	2	1	spoor vindplaats 1
12.2	Dierlijk bot	2	65,9	1	1	2	2	1	spoor vindplaats 1
13.1	Dierlijk bot	4	312	9	1	3	1	1	spoor vindplaats 1
13.2	Aardewerk onbepaald	2	26,4	9	1	3	1	1	spoor vindplaats 1
14.1	Aardewerk onbepaald	1	39,4	1	1	2			spoor vindplaats 1
15.1	Dierlijk bot	12	822,8	12	1	2			spoor vindplaats 1
15.2	Aardewerk onbepaald	3	36	12	1	2			spoor vindplaats 1
15.3	Steen onbepaald	1	191,5	12	1	2			spoor vindplaats 1
16.1	Steen onbepaald	2	535	3	1	2	4	1	spoor vindplaats 1
16.2	Aardewerk onbepaald	39	1715	3	1	2	4	1	spoor vindplaats 1
16.3	Dierlijk bot	10	656,8	3	1	2	4	1	spoor vindplaats 1
17.1	Aardewerk onbepaald	1	107,8	9010	1	3	4		vlak vindplaats 1
18.1	Dierlijk bot	1	7,7	3	1	2		1	spoor vindplaats 1
19.1	Aardewerk onbepaald	1	3,3	9	1	3	3	1	spoor vindplaats 1
20.1	Aardewerk onbepaald	2	21,7	11	1	3		1	spoor vindplaats 1
21.1	Dierlijk bot	1	45,2	15	1	3		1	spoor vindplaats 1
22.1	Metaal ijzer	1	7	9010	2	3	1		vlak vindplaats 1

Bijlage 6. Vondstenlijst

vnr	categorie	aantal	gewicht	spoor	put	vlak	vak	vul	uitwerkingsvoorstel
22.2	Dierlijk bot	1	40,8	9010	2	3	1		vlak vindplaats 1
23.1	Steen onbepaald	1	14,6	19	2	3	1	1	spoor vindplaats 1
24.1	Aardewerk onbepaald	2	215	9010	3	2	1		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
25.1	Metaal ijzer	4	138,5	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
25.2	Dierlijk bot	7	368,7	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
25.3	Aardewerk onbepaald	20	604,2	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
25.4	Steen Leisteen	1	2,8	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
25.5	Steen onbepaald	1	111,6	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
25.6	Bouwmateriaal keramisch	1	18,2	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
25.7	Baksteen	1	1153	9001	3	2	1		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
26.1	Metaal ijzer	5	587,2	9001	3	2	3		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
26.2	Dierlijk bot	2	84	9001	3	2	3		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
27.0	vervallen								deselectie - bestaat niet
28.1	Dierlijk bot	47	2162,3	9001	3	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
28.2	Aardewerk onbepaald	31	998	9001	3	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
28.3	Steen Leisteen	4	134,5	9001	3	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
28.4	Bouwmateriaal keramisch	1	8,4	9001	3	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
29.1	Glas	5	20,7	23	3	2	2	1	spoor vindplaats 2
29.2	Aardewerk onbepaald	2	12,6	23	3	2	2	1	spoor vindplaats 2
30.1	Steen Leisteen	2	332,1	24	3	2			spoor vindplaats 2
30.2	Aardewerk onbepaald	11	588,3	24	3	2			spoor vindplaats 2
30.3	Dierlijk bot	6	692	24	3	2			spoor vindplaats 2
31.1	Glas	1	124,3	9999	3	2			deselectie - verstoord
31.2	Aardewerk onbepaald	3	278,4	9999	3	2			deselectie - verstoord
32.1	Glas	3	152,5	22	2	2			spoor vindplaats 2

Bijlage 6. Vondstenlijst

vnr	categorie	aantal	gewicht	spoor	put	vlak	vak	vul	uitwerkingsvoorstel
32.2	Bouwmateriaal keramisch	2	179,5	22	2	2			spoor vindplaats 2
32.3	Tegel	1	38	22	2	2			spoor vindplaats 2
32.4	Aardewerk onbepaald	4	103,4	22	2	2			spoor vindplaats 2
32.5	Dierlijk bot	2	4,4	22	2	2			spoor vindplaats 2
33.1	Baksteen (monster)	1	2795	27	3	2	5	1	spoor vindplaats 2
34.1	Baksteen (monster)	1	2086,6	23	3	2			spoor vindplaats 2
35.1	Baksteen (monster)	1	2625,1	27	3	2			spoor vindplaats 2
36.1	Aardewerk onbepaald	2	12,3	9999	2	20	2		deselectie - verstoord
37.1	Metaal ijzer	1	5,7	9001	2	20	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
37.2	Dierlijk bot	1	1,1	9001	2	20	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
37.3	Baksteen	1	5,9	9001	2	20	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
37.4	Aardewerk onbepaald	5	65,7	9001	2	20	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
37.5	Tegel	1	180,1	9001	2	20	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
38.1	Aardewerk onbepaald	1	23,6	26	3	2			spoor vindplaats 2
39.1	Aardewerk onbepaald	1	20,5	9005	2	20			aanleg vlak vindplaats 1 en 2
40.1	Dierlijk bot	1	397,4	22	3	2	2	1	spoor vindplaats 2
40.2	Aardewerk onbepaald	1	168	22	3	2	2	1	spoor vindplaats 2
41.1	Aardewerk onbepaald	1	11,6	9002	4	2	5		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
42.1	Baksteen (monster)	1	4630	26	3	2	2	1	spoor vindplaats 2
43.1	Baksteen (monster)	1	2247,6	25	3	2		1	spoor vindplaats 2
44.1	Glas	4	32,9	9001	4	2	3		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
44.2	Dierlijk bot	4	411,4	9001	4	2	3		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
44.3	Aardewerk onbepaald	14	825,5	9001	4	2	3		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
44.4	Tegel	3	85,5	9001	4	2	3		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
45.1	Dierlijk bot	1	159,5	31	4	2			spoor vindplaats 1
45.2	Aardewerk onbepaald	1	6,9	31	4	2			spoor vindplaats 1
45.3	Steen Leisteen	1	24,6	31	4	2			spoor vindplaats 1
45.4	Bouwmateriaal keramisch	2	85,7	31	4	2			spoor vindplaats 1
46.1	Aardewerk onbepaald	8	979,9	29	4	2		2	spoor vindplaats 1
46.2	Bouwmateriaal keramisch	1	230	29	4	2		2	spoor vindplaats 1

Bijlage 6. Vondstenlijst

vnr	categorie	aantal	gewicht	spoor	put	vlak	vak	vul	uitwerkingsvoorstel
47.1	Aardewerk onbepaald	2	16,3	9001	4	1	4		deselectie - ophooglaag
47.2	Dierlijk bot	1	231,9	9001	4	1	4		deselectie - ophooglaag
48.1	Dierlijk bot	1	38,5	9002	4	2	2		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
48.2	Aardewerk onbepaald	1	6,9	9002	4	2	2		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
49.1	Metaal ijzer	2	30	9001	4	1	5		deselectie - ophooglaag
49.2	Dierlijk bot	3	133,7	9001	4	1	5		deselectie - ophooglaag
49.3	Steen Leisteen	1	36,7	9001	4	1	5		deselectie - ophooglaag
49.4	Aardewerk onbepaald	2	66,3	9001	4	1	5		deselectie - ophooglaag
50.1	Metaal ijzer	1	40,9	25	3	2			spoor vindplaats 2
50.2	Dierlijk bot	2	54,6	25	3	2			spoor vindplaats 2
51.1	Aardewerk onbepaald	2	108	18	2	2			spoor vindplaats 1
52.1	Aardewerk onbepaald	6	317,5	18	2	2			spoor vindplaats 1
52.2	Bouwmateriaal keramisch	1	30,8	18	2	2			spoor vindplaats 1
53.1	Dierlijk bot	1	21,4	17	2	5	1	3	S17 achterhalen aard
53.2	Mortel	1	35,6	17	2	5	1	3	S17 achterhalen aard
54.1	Aardewerk onbepaald	4	290,5	17	2	2	4	3	spoor vindplaats 1
54.2	Dierlijk bot	1	12,4	17	2	2	4	3	spoor vindplaats 1
55.1	Aardewerk onbepaald	2	36,9	17	2	2	4	2	spoor vindplaats 1
55.2	Dierlijk bot	1	43,7	17	2	2	4	2	spoor vindplaats 1
56.1	Aardewerk onbepaald	11	349,3	9002	2	2	2		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
56.2	Keramiëk pijpen	1	3,2	9002	2	2	2		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
56.3	Mortel	1	3,7	9002	2	2	2		aanleg vlak vindplaats 1 en 2
57.1	Dierlijk bot	2	198,8	9001	2	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
57.2	Aardewerk onbepaald	8	272,5	9001	2	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
57.3	Glas	1	3,6	9001	2	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
57.4	Bouwmateriaal keramisch	1	77,5	9001	2	2	2		deselectie - ophooglaag / kloostertuin
58.1	Dierlijk bot	33	5277,7	9002	2	2			aanleg vlak vindplaats 1 en 2
58.2	Aardewerk onbepaald	1	15,9	9002	2	2			aanleg vlak vindplaats 1 en 2
59.1	Dierlijk bot	3	690,6	9001	2	2	4		deselectie - ophooglaag / kloostertuin

Bijlage 6. Vondstenlijst

vnr	categorie	aantal	gewicht	spoor	put	vlak	vak	vul	uitwerkingsvoorstel
59.2	Aardewerk onbepaald	8	383,5	9001	2	2	4		deselectie - ophooglaag / kloostertuin